Pat Gray

Motanul

PAT GRAY

Motanul

Traducere din engleză de

Irinel Antoniu

UNIVERS

2016

CAPITOLUL ÎNTÂI

PROFESORUL MOARE

— O gustare de seară, murmură Profesorul, întinzând mâna după o prăjitură cu brânză și cireșe.

Becul din frigider ilumină o alee pe pardoseala bucătăriei, unde se învălmășeau cizme de cauciuc și pagini din *The Guardian* aruncate. Ochii Profesorului se deschiseră puțin, iar stomacul îi ghiorăi în timp ce privirea lui se mișca înainte și înapoi. Zgomotul ploii purtate de vânt umplu bucătăria, plesnind în ferestre.

Prăjitura cu brânză parcă strălucea, luminoasă și fantastică, iar Profesorul o luă cu iscusință de pe farfurie și o ținu în mâna lui lată ca să nu se rupă când mușca din ea. O expresie de plăcere copilărească străbătu chipul Profesorului, apoi una de vinovăție, apoi își îndesă toată prăjitura în gură și începu să mănânce.

Câteva momente mai târziu, Profesorul sesiză un zgomot dincolo de ușa din spate, un zgomot ca o șoaptă, și totuși nu o șoaptă, ca suspinul vântului, și totuși nu era vântul, aproape o conversație, dar nu o conversație în vreo limbă cunoscută. Își linse iute buzele, apoi farfuria și înclină capul spre zgomot, în timp ce mâna lui stângă, acționând în aparență independent, pătrunse în frigider și apucă spuma de căpșune. Apoi Profesorul iscodi somnoros întunericul de afară. Abia zărea stejarii uriași din fundul grădinii, care marcau punctul unde se amestecau rondul de flori și zona verde din jur. Pentru o clipă, își apăsă ușor fața pe geamul rece. Culmea colinei Pilberry era abia vizibilă, marcată de un șir de faruri care ieșeau de pe autostrada M25 și ale căror fascicule răzlețe se încrucișau pe cerul nocturn ca niște proiectoare. Profesorul ascultă atent în timp ce cealaltă mână rupea folia de aluminiu de pe spumă, găsea o lingură mare printre vasele spălate pe jumătate și o înfigea adânc în cutia desfăcută.

— Șobolan tâmpit! răcni Șoarecele, ridicându-se de pe betonul ud de dincolo de ușa din spate, chiar sub câmpul vizual al Profesorului și sub locul unde clapa pentru pisică se legăna ușor în vânt. Știi, e prea mult, Șobolane, într-o noapte ca asta.

Șoarecele avea vocea răgușită, iar blana lui cenușie și rărită era plină de noroi. Tremura oblojindu-și o vânătaie care i se umfla pe unul dintre picioarele roz.

— Abia ajunsesem sus și a trebuit SĂ TE MIȘTI. Scuză-mă, Șobolane, dar ai promis că mă ții bine.

În contrast cu Șoarecele, Șobolanul arăta splendid, într-un ansamblu complet alcătuit dintr-un impermeabil, o pălărie de ploaie și niște cizme înalte, cu un rucsac plin de haine de lână în spinare. Apa curgea de pe botul lung și țepos al Șobolanului și mici stropi de umezeală îi picurau de pe mustăți. Ochii îi scăpărau de un amuzament încrezător care nu făcea decât să-l enerveze și mai tare pe Șoarece.

— Taci odată, Șoarece. O să ne audă.

— Nu-mi pasă, chiar nu-mi pasă, spuse Șoarecele, încercând să-și frece piciorul și să se ridice în același timp, apoi căzând pe spate, dureros, pe coadă.

— Ești isteric, spuse Șobolanul, aplecându-se în față și dezvelindu-și dinții, cam prea lungi și galbeni ca să fie atrăgători. Termină! șuieră el.

Șoarecele tăcu deodată.

— Bine, mormăi el.

— Hai să-ncercăm scara mâței, zise Șobolanul, oferindu-i Șoarecelui două labe împreunate, ca să-și salte prietenul până la nivelul clapei pentru pisică, care continua să se bălăbănească înainte și înapoi, trimițând mici pale de stropi de ploaie înăuntru, pe vârful papucilor de tartan ai Profesorului.

Șoarecele puse o labă roz pe umărul Șobolanului și se aburcă, cu inima bătându-i puternic în piept, câtă mai avea. Apoi, cu oarece greutate, Șoarecele împinse clapa întredeschisă cu un capăt de creion. Se lăsă liniște, în afară de zgomotul vântului și de sunetul scos de lingura Profesorului care răzuia ultimele urme de spumă de căpșune de pe fundul cutiei. Șoarecele putea chiar să vadă destul de clar modelul papucilor de tartan ai Profesorului și linoleumul cu un strop de prăjitură cu brânză împroșcat în mijloc și umerii Profesorului care se gheboșeau în timp ce mânca. Apoi Profesorul căută din nou în frigider.

Șoarecele își ținu răsuflarea.

— Ăsta ia eclerurile cu ciocolată, Șobolane! schelălăi Șoarecele agitat.

Șobolanul încercă să se aplece în față și să se înalțe ca să poată vedea prin fanta pentru pisică. Picioarele Șoarecelui îi împungeau umerii, iar coada îi bloca vederea.

— Stai locului odată, izbucni Șoarecele, simțind cum umerii Șobolanului se mișcau sub el.

Dar apoi Profesorul păru să se împleticească brusc spre stânga. Șoarecelui i se tăie respirația când pachetul cu ecleruri căzu pe pardoseală, răspândind pe linoleum un amestec delicios și ademenitor de frișcă și ciocolată.

— Șobolane! strigă Șoarecele imperativ. Șobolane! S-a-ntâmplat ceva!

Mâna Profesorului mătură blatul de lângă aragaz, mutând din loc borcane de gem, pâini, filtrul de cafea. Trupul Profesorului, ca o uriașă și extraordinară statuie a libertății, strângând în mână ce mai rămăsese dintr-un ecler cu ciocolată (ținut sus în aer), păru să se clatine deasupra Șoarecelui, cu fața încremenită într-o expresie de surpriză și agonie. Apoi totul se prăbuși deodată cu o bufnitură cumplită, asemănătoare cu zgomotul acela pe care Șoarecele și-l amintea bine, când Câinele fusese lovit de o mașină.

— Vai de mine, Șobolane! spuse din nou Șoarecele, tulburat să vadă fața Profesorului lipită pe o parte de linoleum, cu frișca împrăștiată pe un obraz și în ochiul Profesorului.

Celălalt ochi se holba sticlos la el. Buzele Profesorului se mișcară, iar Șoarecelui i se păru că șoptește un singur cuvânt, iar acesta era „*Șoarece*".

— Ce se-ntâmplă, Șoarece? Hai odată! strigă Șobolanul de dedesubt, mișcându-se de pe un picior pe altul. Ce-a fost zgomotul ăla?

— A căzut Profesorul, zise Șoarecele.

— A căzut?

Șobolanul sări până la ușiță. Șoarecele se duse de-a berbeleacul în beznă. Șobolanul aruncă o privire înăuntru.

— A făcut atac de cord, spuse el.

— Știu, spuse Șoarecele, ridicându-se cu greu în picioare și ștergându-și noroiul de pe coadă.

— Doamne sfinte! zise Șobolanul, înainte ca Șoarecele să mai poată spune ceva. Și a uitat să-nchidă frigiderul!

Cu o mișcare îndelung exersată, Șobolanul se săltă în interiorul bine luminat.

— Cornul abundenței! șopti el, trecându-și mâna peste partea de deasupra a unei prăjituri cu zmeură, înainte de a rupe un colț de brânză Cheddar și a i-o arunca Șoarecelui, care aștepta jos.

— Ia gustă din asta, Șoricilă! strigă și își adulmecă expert labele.

Dar Șoarecele eșuase mult mai jos, în largul linoleumului floral, cu picioarele roz din față sprijinite de baza frigiderului. Piciorul Profesorului – mare și alb și fără păr, ca efect abraziv al unei vieți întregi în care purtase pantaloni de catifea reiată – i se păru Șoarecelui singurul mijloc disponibil de a ajunge la un nivel superior. Piciorul zăcea sprijinit de ușa frigiderului, atingând cu degetele, acum despapucite, laptele de dimineață de pe raftul de jos, o ispititoare, chiar dacă dezgustătoare scară. Șoarecele ezită, nesigur dacă e cuviincios să te cațeri peste morți. Uitându-se în sus, vedea interiorul frigiderului care se înălța deasupra lui, strălucitor ca un oraș noaptea, zumzăind de viață și conturând, ca sub un reflector, silueta Șobolanului, acum în haine arctice, cu un halou de respirație rece răspândindu-se în juru-i. Și apoi o bucată mare de brânză îl pocni în cap pe Șoarece.

— Încearc-o p-asta, Șoarece! E tare de tot, răsună vocea Șobolanului.

Apoi mintea Șoarecelui se goli, îngălbenindu-se plăcut peste tot, inundată de gândul unei promisiuni fără nume.

— Cheddar! suspină Șoarecele și se năpusti de-a dreptul peste piciorul Profesorului în interiorul rece al frigiderului.

Deasupra, Șobolanul scoase pește dintr-o cutie de sardele desfăcută, mestecă o parte și puse restul la loc. Patină prin unt și ciuguli capetele unui

pachet nedesfăcut de spaghetti bolognese dietetice. Pe urmă deschise o cutie de bere. Își vârî nasul în cutie și apoi îl scoase, simțindu-se ciudat de cherche-lit. Încercă să împingă cutia spre bec, dar nu izbuti decât s-o rostogolească. Berea se scurse cu spumă prin deschizătură, iar Șobolanul își cufundă limba și bău cu înghițituri lungi.

— Pilsner! strigă el, dar Șoarecele găsise deja brânza franțuzească și nu putea fi tulburat de nici o întrerupere.

Șobolanul se așeză pe marginea raftului de sus al frigiderului și se uită în jos. Dedesubt, Profesorul părea să-și fi rupt spinarea și zăcea într-un unghi ciudat, ca o navă de luptă care a fost bombardată. Era trist și bizar, se gândi Șobolanul și mai bău niște bere, până când, în cele din urmă, nu i se mai păru atât de bizar că Profesorul nu se mai mișca.

— Hei, Șoarece, știi care-a fost totdeauna problema ta? întrebă Șobolanul, care picase din picioare și acum zăcea întins pe spate în farfuria cu unt, iar coada (răsucită de plăcere la capăt) îi atârna prin grătarul raftului spre nivelul de dedesubt.

— Nu. Ia zi.

Vocea Șoarecelui răsună cu un ecou ciudat dintr-o bucată mare de brânză cu mucegai.

— Nu știi să te impui îndeajuns. Tot timpul îți spun alții ce să faci, în loc să le spui tu.

— Îmi pare rău, Șobolane, știu că nu-s bun de nimic, spuse Șoarecele.

Brânza brie, amestecată cu Cheddar-ul, părea să-i fi adus la suprafață o depresie profundă. Șoarecele se simțea groaznic de vinovat.

— Da' ce pot să fac, Șobolane? întrebă Șoarecele. Pur și simplu sunt o ființă neputincioasă, Șobolane. Adică uită-te la mine.

Șoarecele ieși din bucata de brie, uns din cap până-n picioare cu brânză britanică moale și cu vinișoare albastre, se împiedică și căzu.

— Ce creatură jalnică mai sunt și eu. N-am pic de autocontrol. Îs absolut dezgustător, Șobolane, zău, poți să-mi spui. Spune-mi că-s dezgustător.

— Știi, Șoarece, ar trebui să fii mândru. Mândru de ceea ce ești, zise Șobolanul.

Și apoi, pe un ton destul de răutăcios:

— Fiecare poate să contribuie cu ceva la ceva, indiferent de cât de mic și neputincios e.

Se lăsă un scurt moment de tăcere, timp în care Șoarecele păru să se smiorcăie sau, poate, doar să pufnească pentru a-și curăța nasul de brânză. Șobolanul îl auzi cum se ridică anevoie în picioare și, uitându-se în jos, îl văzu pe Șoarecele înmuiat în brânză care privea în sus cu ochii lui mici și negri care se umeziseră, mișcând înduioșător din nas.

— Chiar crezi asta, Șobolane? Chiar crezi că pot să contribui și eu? întrebă Șoarecele.

Șobolanul (care ura orice formă de sentimentalism), spuse mințind:

— Da.

Niște zori cenușii, nefirești se iviră peste opulenta fațadă cu schelet de lemn de la „Chez Maupassant", de parcă s-ar fi ridicat un văl, pe la șapte și jumătate, a doua zi dimineață. Cerul era noros și încărcat de ploaie, iar dinspre oraș venea funingine. Vântul purta slab zgomotul mașinilor, al lătrăturilor de câine și al ușilor de garaj, precum și mirosul de zonă rurală umedă, când soția Profesorului începu să coboare spre bucătărie.

— Peter! îl strigă ea.

Peste câteva secunde, se aprinse lumina în livingul de la parter și se deschise ușa bucătăriei.

— Peter! strigă iar vocea, pe alt ton.

Și apoi zgomotul picioarelor care alergau și zgomotul îndepărtat al unui număr format în grabă la telefon.

Motanul tresări auzindu-i vocea, iar mustățile lui se adaptară la vibrații, la atmosferă, la ambianța livingului acoperit cu mochetă plușată, chiar înainte să se trezească, trimițându-i mesaje bruște și îngrijorate spre creier. Motanul răspunse la mesaje rămânând, în aparență, absolut cum era, cu ochii închiși,

nemișcat, lăbărțat pe toată lungimea covorului vechi din fața șemineului, într-o poziție de totală și deplină relaxare.

„Ce dracu' se-ntâmplă?", se gândi Motanul și deschise un ochi, foarte ușor, dezvelind o jumătate de colț cu un lichid galben, apoi se întoarse nepăsător pe spate și apoi încă o dată, o rotație completă de 360 de grade, astfel încât ochiul cuprinse toată camera, de la podea până-n tavan, înregistrând o imagine răsturnată a doamnei Profesor, cocoșată în cămașa de noapte, tremurând lângă telefonul negru. Motanul sări și ateriză drept, în patru labe, căscă și păși pieziș spre ea, întinzându-se.

— Gustarrrrrrea de dimineață, toarse el. Gustarrrrrrrea... și rânji nevăzut și lingușitor, înainte să-i sară în brațe.

Însă singurul răspuns din partea doamnei Profesor fu o mângâiere absentă pe ureche. Motanul își înfipse ghearele în piciorul ei, iar ea îi făcu vânt pe podea.

„Scârba!", se gândi Motanul și porni țanțoș spre fereastră, distant și sobru. Afară îl văzu pe Șobolan dirijând depozitarea bunurilor furate din frigiderul Profesorului.

„Șobolanul!", șuieră Motanul pentru sine și execută câteva mișcări iuți înainte și înapoi în fața ferestrei franțuzești, stăpânit de un val de mânie. „Uită-te la el numai! Ce harababură!"

Motanul își lipi nasul de sticlă, respirația caldă din nările lui aburea geamul, iar ochii îi erau lipsiți de expresie.

— Nu, nu, nu, invers!

— Cum? Spune clar!

— Păi dacă n-asculți, Șoarece...

— Jalnic, pufni Motanul și se apucă să se izbească în ușa închisă de la bucătărie, până când sosirea Doctorului îl distrase de la această îndeletnicire. Salutare, domnu'! zbieră Motanul, ținându-se pe podea după pantofii bine lustruiți ai Doctorului. Ceva de mâncare, ce zici?

Ușa de la bucătărie se deschise, apoi se trânti atât de repede încât Motanul abia avu timp să se ferească. Mișcările Motanului deveniră din ce în ce mai smucite, iar vârful cozii îi oscila ca un metronom. Îi trântiseră ușa-n nas, iar înăuntru era ceva. Poate era o felie de șuncă în bucătărie sau niște măruntaie de găină într-o pungă de hârtie aruncată la gunoi sau poate o scrumbie care mai avea capul și ochii spunând „Mănâncă-mă!", se gândi Motanul. Chiar când se trântea ușa, apucase să zărească pe pardoseală ceva mare, deși nu putea fi sigur că, orice ar fi fost, era bun de mâncare.

— Ce pisică drăguță, spuse Doctorul, ieșind din bucătărie, strângându-și stetoscopul și închizându-l cu un declic zgomotos și definitiv în geanta lui medicală. Are ochi frumoși, nu?

Văduva Profesorului se uită în jos la Motan.

Motanul răspunse frecându-se de picioarele lungi și îmbrăcate în ciorapi ale doamnei Profesor, până când coada i se înălță rigidă.

— Nu-i timid deloc! zise Doctorul, strecurând ușor certificatul de deces pe masa lustruită din living.

Văduva Profesorului îl mângâia distrată pe Motan, iar Motanul se rostogoli pe spate.

„Să-i arăt burta. Femeilor le place o burtă frumoasă și tărcată", se gândi Motanul. „Gâdilă-mă. Hai! Dă-i drumul odată!", toarse el și încercă să-i atragă atenția cu ghearele, dar doamna Profesor îl îndepărtă cu piciorul, iar Motanul, rănit, se piti după canapea. O dată ajuns acolo, totuși, avu o ciudată senzație de gol și se ridică pe picioarele din spate, sfâșiind de ciudă tapițeria.

— Păi cred că asta-i tot, spuse Doctorul, ezitând și căutând niște cuvinte de consolare potrivite.

— Profesorul nu se ținea în formă, spuse deodată doamna Profesor, parcă eliberată de un jurământ al tăcerii.

„Boșorog gras și snob!", răspunse ca un ecou Motanul.

— Avea o alimentație nesănătoasă. Eu îi tot spuneam să mănânce mai cumpătat, să mănânce mai mult müsli, mai multă pâine integrală și să mai lase berea și înghețata, dar nu mă asculta. Nu se gândea la viitor. Ca un copil. Pur

și simplu mânca și iar mânca. Până și noaptea îl prindeam.

Doamna Profesor făcu o pauză, uimită de înveninarea cu care-și denunțase soțul mort.

„Așa e. Și-a făcut-o cu mâna lui. Nu se ținea în formă. Nu făcea sport deloc", răspunse ca un ecou Motanul, sărind pe spătarul canapelei și accelerând, cu mușchii încordați, ca să treacă dintr-un salt peste living, pe fotoliu și apoi pe pervazul ferestrei.

Mai târziu, spre marele dezgust al Motanului, veniră cioclii și scoaseră ceva de o dimensiune considerabilă din cămară. Abia apoi primi Motanul micul-dejun. Înfulecă într-un ritm furios, azvârlind bucăți de mâncare pentru pisici pe pardoseala bucătăriei și străduindu-se să nu mârâie de plăcere.

În seara aceea, Șoarecele și Șobolanul stăteau pe capacul pubelei de lângă ușa bucătăriei, încălziți de căldura delicată a conținutului ce se descompunea, în timp ce de dedesubt se înălțau miresme plăcute. Era o noapte senină și aerul stătea nemișcat în așteptarea toamnei. Din depărtare auzeau lătratul unui câine care hăituia iepuri fantomatici pe pajiștea de lângă autostrada M25.

Însă trăsăturile înguste ale Șoarecelui erau tulburate de o încruntare grea, care-i aduna pe frunte strat peste strat de piele cenușie, ascunzându-i aproape complet sprâncenele.

— Nu mai fă așa, Șoarece, arăți ciudat de tot, zise Șobolanul, care de multe ori se gândea că Șoarecele ar fi putut să fie destul de arătos dacă n-ar fi fost șoarece sau dacă ar fi fost mult mai mare sau dacă ar fi avut mai multă grijă de propriu-i aspect.

— E curios, zise criptic Șoarecele, către nimeni în particular.

Șobolanul îl ignoră, nevrând să-l încurajeze pe Șoarece în reflecția lui, care – o știa dintr-o lungă experiență – avea să fie inevitabil sumbră.

— Ia auzi-l pe câinele ăla. Adică așa o să sfârșim cu toții, Șobolane? vorbi Șoarecele.

Se auzea zgomotul scos de câine, care lătra agitat în iarba înaltă și udă.

— Nu, nici vorbă. Noi suntem mai deștepți decât câinii. Mult, mult mai deștepți, zise hotărât Șobolanul.

Acum Șoarecele tăcea de ceva timp și, în liniște, Șobolanul simți cum îi dă fiori nesăbuința propriilor sale cuvinte.

— Și Profesorul, Șobolane, ei? El unde s-a dus? continuă Șoarecele, adoptând un ton inchizitorial, ca și cum ar fi stăruit împotriva unei clase de elevi posaci nedispuși să pună la îndoială simplitatea nerezonabilă a credințelor lor.

Șobolanul se ridică în picioare și se întinse, iar coada i se târî pe capacul pubelei din spatele lui ca un șarpe eliberat dintr-un sac.

— Cine are nevoie de oameni, Șoarece? zise el scurt, ignorând întrebare Șoarecelui. Întruna se gândesc. Inventează chestii. Încurcă lucrurile. Mănâncă totul din jur. Putem să găsim ceva mai bun! declară Șobolanul.

Apoi Șobolanul se învârti și se aplecă să-i șoptească Șoarecelui la ureche:

— Vez' ce liniște e-acu? În mod normal, și-ar asculta discurile cu muzică clasică.

Șobolanul imită zgomotos primele măsuri din *Anotimpurile* lui Vivaldi, apoi se așeză înapoi pe capacul pubelei. Șoarecele simțea o oarecare părere de rău după tonalitățile clasicilor. Acum singurul sunet erau răcnetele îndepărtate dintr-o telenovelă americană, abia audibile printr-o fereastră deschisă, la capătul celălalt al gardului viu.

— Acum, că Profesorul s-a dus, abia dacă o s-avem vreme de dormit și îndată o să ne sculăm, căutând întruna mâncare, zise Șoarecele, cu un tremur în glas.

— Prostii! zise Șobolanul, cu falsa convingere a cuiva care-și neagă cele mai adânci temeri. Dacă se ajunge la cel mai rău caz, putem să ne bazăm pe pubele.

Șobolanul bătu cu piciorul în capacul pubelei, făcându-l să sune grozav a gol.

— Profesorul nu-și petrecea tot timpul scotocind prin gunoaie, nu? protestă Șoarecele.

— El n-avea nevoie, îi zise Șobolanul confidențial. Nevoile lui erau altele decât ale noastre.

Șobolanul, simțind deodată că-și pierde răbdarea cu Șoarecele, merse până la marginea pubelei și aruncă o privire.

— De ce? întrebă Șoarecele.

— La naiba, Șoarece, de unde să știu eu? Vreau să spun că pur și simplu așa e, răbufni Șobolanul. Vreau să spun că unele lucruri pur și simplu SUNT.

Șobolanul ezită. Apoi rânji în întuneric.

— Hei, Șoarece! Ții minte Ferma Animalelor? Știi, aia unde toate animalele preiau controlul.

Șobolanul se învârti în timp ce vorba, cu mâna-n șold, cu pelerina trecută elegant peste cot.

— Au sfârșit prost, învinși de egoism, lăcomie și ambiție, zise Șoarecele mohorât.

Șobolanul îl ignoră.

— Știi, Șoarece, avem nevoie de-o mână tare, de cineva priceput. Cineva care poate să facă rost de părți cinstite pentru toată lumea și de haleală acătării, de la cel mai de jos pân' la cel mai de sus.

— Cine, adică? întrebă Șoarecele.

Șobolanul se ridică semeț, cu pieptul în afară, mustățile zburlite și botul în aer.

— Ce zici, Șoricilă? spuse Șobolanul cu o voce ciudată, aspră, plină de sine și ușor milităroasă, pe care Șoarecele n-o mai auzise niciodată.

Șoarecele, deși încă pierdea timpul cu aranjamente mărunte și vise nebunești, se trezi totuși, în zile următoare, cercetând lucrurile mai des ca înainte prin jurul casei, ca și cum s-ar fi așteptat dintr-o clipă într-alta la o dispariție furișă și neliniștitoare a borcanului cu biscuiți sau a formei de prăjituri, ca precursor al unui exod mai mare și mai definitiv.

Motanul era și el frământat de mersul lucrurilor. Era o oarecare neglijență în purtarea doamnei Profesor față de el, iar asta îl îngrijora peste măsură. Implica o lipsă a dedicației, a acelei reciprocități apropiate de care depind toate pisicile. Și îl mai irita o anumită abordare șleampătă a treburilor casei. Să fi fost el șef, totul ar fi mers ceas; ar fi fost otravă de șobolani pentru Șobolan și ceilalți paraziți, micul dejun la șase și din nou la opt și toată plasa de sârmă scoasă din gardul viu ca să se poată duce în vizită la pisicile din vecini fără să-și agațe burta.

„E o ocazie de schimbare!", își zicea el în gând, frustrat că doamna Profesor părea să vadă moartea soțului ei ca pe o scuză pentru și mai multă letargie.

Dar Motanul suferea și emoțional. În ciuda exteriorului său dur, era totuși un spirit sensibil, chiar dacă imprevizibil. De prea multe ori, în zilele de după deces, se trezea că mâncarea venea târziu sau, mai rău, deloc. Era prilej de ironii crude când, după o dimineață în care așteptase cu nerăbdare micul dejun, ieșea în grădină ca să stea jos și să-și potolească nervii, doar ca, la întoarcere, să vadă că hrana lui fusese servită, dar aruncată misterios la gunoi înainte să aibă șansa s-o mănânce. Pe de altă parte, doamna Profesor, neatentă, servea câteodată micul dejun de două sau chiar de trei ori într-o dimineață. Motanul rânjea și mânca pe săturate, prefăcându-se că al doilea mic dejun e primul, înfulecând grămezi de carne aburindă de iepure până când mustățile lui căpătau duhoarea acesteia și el se pregătea să se ducă legănat pentru a adormi undeva, când încă o porție îi era trântită dinainte. Atunci stătea acolo toată dimineața, uitându-se la mâncarea ce se întărea și devenea necomestibilă în fața privirii lui palide, incapabil să priceapă cum de împlinirea uneia dintre fanteziile lui preferate putea fi în realitate atât de neplăcută. Apoi zile întregi nu primea mâncare deloc.

Motanul umbla prin casă, mieunând întruna, incapabil să se bucure de ceva: frustrat de fortăreața rece și albă a frigiderului, ispitit în chip ciudat de vederea păsărelelor din curte și fascinat de lipăitul sec al Șoarecelui, în goana lui pe după plinte. Zăcea posomorât, cu blana înfierbântată și plină de mâncărimi, dând din coadă într-o parte și-n alta.

Din când în când, trecea din câteva salturi peste peluză și prin gard sau în sus, pe cornișa casei de alături, iar de acolo pe acoperiș, de unde cuprindea cu privirea scena de dedesubt, balansându-se crăcănat pe țiglele de pe coamă; într-o parte grădina din față, care se întindea până la copaci, la lac și la autostrada B352, iar în cealaltă ridicătura colinelor care se îndepărtau de grădinile din spate, înălțându-se în cerul senin de toamnă.

Mai departe de grădină, dincolo de gardul din spate, niște vaci pășteau fân pe pajiște. Pe aleea dintre „Chez Maupassant" și casa pe care ședea, vedea silueta minusculă a Șoarecelui, parcă prin capătul greșit al unui telescop, vânând un ambalaj de biscuiți.

Apoi Motanul cădea pe gânduri; ce contrast era între grădinile de dedesubt! Deși „Chez Maupassant" avea să fie întotdeauna căminul lui și era, neîndoielnic, locul cel mai frumos de pe pământ, ce trist decăzuse sub Profesor și văduva lui! Traiul fusese pur și simplu prea ușor pentru toată lumea, se gândea el. Alături, însă, avuseseră voința și resursele, inițiativa și hotărârea de a se ridica! Grădina era imaculată; tot felul de chestii erau montate și date jos, vopseaua decapată, apoi revopsită, apoi decapată. Era o frenezie constantă de activitate productivă, în vreme ce „Chez Maupassant" produsese numai cine lenevoase și dezgustătoare după-amiezi literare care se lăbărțau pe iarba înaltă, dându-le din ce să trăiască unora de teapa Șobolanului și Șoarecelui.

Casa trebuia să fie ținută curată și ferită de dăunătorii de toate soiurile, se gândea Motanul, iar apoi ai fi avut acel gen de mediu care să atragă oamenii potriviți. Da, mediul potrivit, se gândea Motanul și se întorcea cu spatele la horn, frecându-și dosul de el ca să-și potolească mâncărimea cu răzătoarea caldă din cărămidă roșie.

Apoi, într-o zi, pe la mijlocul lui octombrie, Șoarecele fu trezit de un zgomot neobișnuit.

„Tchaka Tchaka Tchaka Zuhha Zuhha Ya Ya Get crazy Ya boom Ya boom Ya get crazy now Ya Zuhha Booop de Doop...", făcea muzica în timp ce Șoarecele se dădea anevoie jos din pat, iar pereții camerei lui vibrau în ritmul melodiei.

— Doamne! Ce zgomot oribil! murmură el și încercă să-și astupe urechile.

„Tcuggga Tchugga Boop Booop Tchugga Booop Booop Booop!"

— Opriți zgomotul ăsta! Opriți gălăgia! strigă Șoarecele și o luă iute la fugă pe coridorul strâmt de după plintă și apoi afară, prin ușa lui din față, fără să se mai uite-n dreapta sau în stânga, atât de deranjat era că i se tulburase liniștea.

După câțiva pași în living, Șoarecele se opri, cu trupul îndoit și gura căscată de surpriză. Covoarele erau deja strânse, făcute sul și legate lângă perete, ca niște ostatici capturați în luptă, iar pernele de pe sofa fuseseră luate, dezvăluindu-i dedesubturile, goale și utilitare în lumina aspră a dimineții. Nici urmă de doamna Profesor.

Șoarecele o zbughi să se ascundă sub un raft de cărți, unde rămase tremurând de frig și de frică vreo zece sau douăzeci de minute, cu gândurile paralizate de zgomot și de agitația generală a mutării. Printr-o gaură din lemn îl zări pe Motan, alunecând încolo și încoace, cu o falsă nonșalanță, printre lucrurile în tranzit, lăsându-se în jos și strecurându-se ca să evite vreun obiect sau altul în timp ce accelerau spre hol, călăuzite de mâinile pricepute ale celor patru oameni de la firma de transport.

— Încetișor! Încetișor! torcea Motanul, către sine sau către hamali, Șoarecele nu-și putea da seama.

Apoi ochii Motanului se rotiră și îndată țintiră gaura prin care-l pândea Șoarecele, de parcă ar fi fost ghidați de un radar felin fermecat. Șoarecele îl văzu schimbându-și direcția și furișându-se, prefăcându-se că nu vorbește în felul acela al motanilor, care se uită în altă parte.

— Șoarece. *Tu* ești acolo, așa-i? Așa-i, Șoarece?

Șoarecele încercă să-și țină respirația în întuneric, dar izbuti doar să creeze acel gen de tăcere intensă care-i confirmă Motanului bănuielile legate de prezența lui. Nasul Motanului împunse gaura, răspândind în ascunzătoarea

șoarecelui mirosul infect al ultimului său mic dejun cu pește. Șoarecele tuși.

— Ne mutăm, Șoarece, spuse Motanul. Plecăm la Brighton. Așa a zis ea. E undeva pe malul mării și știi ce-nseamnă asta, Șoarece.

Șoarecele nu știa. Se dădu cu atenție înapoi, pe întuneric, căutând în scândurile goale de sub picioarele lui alte găuri sau breșe prin care se putea strecura în siguranța golului de sub podea. Motanul vorbea vesel. Șoarecele îl auzi întinzându-se pe jos, cu partea întunecoasă și blănoasă apăsată pe gaură.

— O, da, Brighton e un loc frumos pentru o pisică. O plimbare până la debarcader seara, după ce se aduce prada. Scrumbie. Ai gustat vreodată scrumbie, Șoarece? Scrumbia pe mustăți e cel mai delicios lucru, nu că ai pricepe tu. Apoi să te rostogolești și să tragi un pui de somn sub fotoliul bătrânei...

Vocea Motanului căpăta ecou în cavitatea întunecoasă, în timp ce Șoarecele, pipăind în spate cu degetul de la picior, simți un curent rece de aer și, căutându-i sursa, găsi o gaură nu mai largă decât un deget mare ceva mai grosuț, prin care se înghesui cu prețul câtorva nasturi, și se târî pe sub Motanul care continua să vorbească, cu zgomotul de mobilă mutată răsunând ca tunetul împrejurul lui.

CAPITOLUL DOI

MOTANUL CÂNTĂ PREA TARE

Trezindu-se, Șoarecele găsi casa ciudat de liniștită, fără sunetele de zi cu zi prin care Motanul era chemat la micul dejun, cele ale apei curgând ori ale radioului de dimineață. Trase cuvertura peste pat, își atârnă scufia în locul obișnuit și păși ușor pe hol, pe după plintă, spre ușa lui din spate și, mai departe, spre bucătărie. Pășind afară, așteptarea unei lumi fără pisici se amesteca în mintea Șoarecelui cu teama legată de felul în care ar putea funcționa o asemenea lume.

Tuși și se întinse și adulmecă aerul, care-i răcori nasul. Apoi fugi până pe mijlocul podelei, unde se opri și adulmecă din nou. Acum casa mirosea a praf de sub covoare, a aer stătut, a uși închise și a gol. Se mai păstrau unele mirosuri ale lucrurilor de-acum dispărute – un iz vag de Motan și de mâncare de pisici, chiar o adiere a tutunului de pipă al răposatului profesor pluteau fantomatic în atmosferă. Bolul Motanului, uitat și răsturnat, zăcea lângă clapa din ușă, lins de orice urmă de mâncare.

— O, Doamne! țipă Șoarecele.

Mașina de gătit și mai multe aparate de bucătărie dispăruseră, dar și frigiderul.

— O, Doamne! șopti Șoarecele, apucându-se de nas cu amândouă mâinile, îngrozit, învârtindu-i capătul negru și lucios între degete.

În ciuda cunoștințelor sale limitate de economie, Șoarecele vedea că întreaga infrastructură de la „Chez Maupassant" fusese distrusă. Până în momentul acela, învăluit în insensibilitatea la detalii caracteristică insului pe jumătate adormit și înveselit de lipsa Motanului, Șoarecele nu conștientizase deplina semnificație pentru viața sa viitoare a oamenilor care mutau mobila.

Deznădăjduit, Șoarecele se târî până în living, care părea mai larg ca înainte, iar pașii lui un ecou surd, înghițit cu totul în spațiul nemobilat unde, cu numai câteva săptămâni în urmă, Profesorul își ridicase picioarele, se uitase la „Panorama"[1] și scăpase din neatenție brânză pe covoare. Acum nelocuită, „Chez Maupassant" își pierduse senzația domestică, edwardiană.

Pe Șoarece îl trecură fiorii și se întoarse în bucătărie, unde se așeză în mijlocul unor flori imprimate pe linoleum.

„Păi puteau măcar să lase ceva", își zise el în gând, stând acolo. Parcă răspunzând gândurilor sale, se auzi un zgomot îngrozitor la fanta din ușă, iar Motanul se revărsă pe neașteptate în bucătărie. Șoarecele încremeni, nesigur pentru o clipă dacă era Motanul sau un alt, destul de deosebit și mult mai periculos, Motan. Se uită atent. Era același Motan.

— Ce pui la cale, Șoarece?

Vocea Motanului era aceeași; șuierătoare și atotvăzătoare, cu o nuanță delicat nesinceră de prietenie, sugerând poate niște sentimente profunde, zvâcniri bruște ale conștiinței și intelectului care erau extrem de nesigure. Mintea Șoarecelui se ambalase; Motanul ar fi trebuit să fie în Brighton.

Motanul (ca o enormă banchetă pe cardane) lunecă dintr-o parte în alta a bucătăriei, iar Șoarecele simți un fior straniu de teroare deplină, observându-i coastele tremurătoare și capul vărgat, lăsat în jos, cu ochi reci. Apoi umbra lui căzu peste Șoarece.

— Motane, zise Șoarecele, credeam că ai plecat la Brighton.

— Ea n-a vrut să mă ia, Șoarece, rosti printre dinți Motanul. Cică pot să „mă descurc singur".

Motanul părea să pună un accent deosebit pe ultimele cuvinte. Apoi se așeză, profitând de șovăiala Șoarecelui pentru a ocupa spațiul dintre Șoarece și ușă. Șoarecele era copleșit de impulsurile contradictorii de a râde, a fugi și a-i plânge de milă Motanului. Se simțea în pragul isteriei. Un cântec nepotrivit îi bolborosi în gură, însoțit de lumină, o muzică de clopoței în urechi.

— Îngrozitor, Motane, zise el diplomatic. Oare de ce? Nemaipomenit! De câți ani erați împreună?

— Doispe, zise Motanul cu amărăciune, examinându-și ghearele în timp ce vorbea.

Ochii lui păreau să-l privească pe Șoarece, i se păru Șoarecelui, nu ca pe un Șoarece, ci mai degrabă ca și cum ar fi fost cu totul altceva. Motanul își îndreptă poziția și își linse buzele. Deja părea mai slab. Șoarecele remarcă

toate acestea într-o clipă.

În acel moment, se auziră un gâlgâit surd dinspre chiuvetă și sunetul sifonului deșurubat dinăuntru, iar Șobolanul sări afară, urmat de o împroșcare de noroi și mâzgă, și se apucă să se șteargă ostentativ cu un prosop pufos, de un alb imaculat, pe care-l purta în spinare într-o pungă de plastic sigilată. Motanul rămase năucit.

— Salut, băieți, zise Șobolanul, pășind pe linoleum și traversând încăperea de parcă Motanul n-ar fi fost acolo, ca să ajungă lângă Șoarece.

Șoarecele simți cum îl cuprinde o senzație caldă de siguranță și de recunoștință. Dinții încetară să-i mai clănțănească.

— Hei, dă-te mai încolo! zise Șobolanul ștergându-și labele și punând prosopul la loc în pungă. Cu cățel, cu purcel și cu biscuiții din borcănel. Pur și simplu. Știam eu c-așa o să facă. Motane! Păi tu ce cauți aici? Șoarecele zicea că ești la Brighton!

Șoarecele îl văzu pe Șobolan măsurând dintr-o privire iute expresia obidită a Motanului și-l văzu remarcând paloarea ușor prăfuită care acoperise blana de obicei lucioasă a Motanului.

— Motanului i s-a spus să se descur... descur... descur... ce singur, zise Șoarecele cu înțeles, recăpătându-și glasul.

— Să mă descurc singur, repetă Motanul.

Avea ochii împăienjeniți și răniți.

— Adică nu știu cu ce.

Motanul ridică expresiv din umeri înspre locul unde stătuse înainte frigiderul, a cărui poziție era marcată de o dâră de firimituri lipicioase și de culoarea aprinsă a linoleumului.

— Șobolanul are ceva mâncare, zise Șoarecele foarte repede.

Șobolanul se uită cu ură la el.

— Mai mult ciocolată, zise Șobolanul cu desconsiderație. Nu prea avem ce-ți place ție, Motane.

Motanul își lăsă capul în jos.

— Deja mi-e al dracului de foame, zise el.

— Avem cutiile alea de pateuri umplute cu carne de pui și ciuperci, nu, Șobolane? Ar putea să mănânce și Motanul din ele, sugeră Șoarecele, rugător, și începu să-și curețe degetele nervos, și neînțelept, căci îi înfățișa Motanului burta lui durdulie și roz, care tremura.

Ochii motanului părură să se pironească în burtă, iar gura i se deschise foarte ușor.

— S-au terminat pateurile, zise Șobolanul.

Ochii Motanului se împăienjeniră mai mult ca oricând, ca și cum în capul lui s-ar fi tras niște jaluzele.

Mai târziu, Motanul stătea cu trupul curbat în jos, blana de pe burtă absorbea umezeala ierbii ude, iar genunchii îi tremurau de intensitatea concentrării și de frig. O păsărică își vedea nevinovată de treabă pe peluză, mâncând muște ce se ascundeau printre firele de iarbă. Ochii Motanului se îngustară, încât păreau ca de sfinx și opaci, doar cu o crăpătură neagră care lăsa imaginea păsării să ajungă în creierul Motanului. Motanul cerceta pasărea, cu gura ușor deschisă, cu vârful limbii roz în afară, flancat de niște dinți ascuțiți ca vârfurile de ac. Îi plăcea cum țopăia pasărea de pe un picior pe altul și cum se afunda printre firele de iarbă. Îi plăcea neștiința ei inocentă. Pasărea avea ceva teribil de ațâțător, ceva prostesc și ademenitor! A, da, cum se făcea oare? Aproape că uitase. Un pas înainte, ținând coada jos, și apoi HAȚ! Dezgustător! Ce făcea el aici?

Motanul sări ca o capcană de șobolani declanșată; picioarele din față se repeziră în sus, picioarele din față se repeziră în jos și zbură prin aer, cu amândouă labele întinse, cu ghearele desfăcute, și tocmai atunci ideea că fapta sa era nedreaptă interveni și-l trimise la pământ cu o bufnitură nesatisfăcătoare și o alunecare prin iarbă și noroi și umezeală, singura urmă a păsării fiind amintirea unei atingeri cu penele aripilor pe fața lui, aproape o provocare, de fapt.

Motanul se ridică și se scutură, uitându-se împrejur să vadă dacă observase cineva. Inima îi bătea cu putere, iar pe sub blană îi curgea o sudoare rece.

Ferestrele goale de la „Chez Maupassant" sclipeau în lumina dimineții, fără perdele. Firele de iarbă se aplecară.

— Salutare, zise vocea Șobolanului.

— Șterge-o, zise Motanul, rușinat și derutat, cu mintea fierbându-i de oroarea a ceea ce fusese cât pe ce să facă.

Oroare, și totuși îi dăduse o senzație de BINE! Asta era oribil!

— Nu vezi că-mi fac exercițiile de calistenie, Șobolane? La vârsta mea, trebuie să te ții în formă.

Motanul se încruntă când silueta Șobolanului se ivi în fața lui pe iarbă. Motanul se sculă, întinzându-se cu totul, destinzându-și fiecare mușchi și tendon. Șobolanul se mișcă iute, sigur pe picioare, apoi se așeză, foarte aproape de Motan.

— Salutare, Motănică, zise el încet.

— Șobolane! se răsti Motanul printre dinți.

O amintire vagă din educația primită se trezi în mintea Motanului: șobolanii erau murdari, șobolanii erau purtători de boli. Chiar dacă Șobolanul purta vestă, Motanului i se părea că tot simte mirosul de scurgere și de canal. Motanul începu să se spele foarte încet. Vântul se înteți, șuierând în tăcutele linii telefonice care se întindeau de sub streașina de la „Chez Maupassant", făcându-le să cânte.

— Ascultă aici, Motane, începu Șobolanul, furișându-se mai aproape, cu coada lăsată nonșalant în urmă ca o linie perfectă, nemișcată.

— Nu-s obligat să vorbesc cu tine, zise Motanul tresărind.

Nervii din labele dinainte se contractară de agitație, făcând blana să se încrețească de parcă ar fi fost strânsă într-o mănușă călduroasă de iarnă.

— Trebuie să facem o înțelegere, zise Șobolanul.

Pentru un scurt moment, Șobolanul crezu că era posibil un progres, dar mai trebuia luate în considerare și chestiunea blănii zbârlite a Motanului și o ușoară șiretenie în atitudinea acestuia. Pisicile erau niște ființe ciudate, snoabe, izolate, nefiind fericite nici printre ai lor, iar nefericirea le făcea rele, Șobolanul știa asta. Începea să plouă și ploaia îi intra în ochi.

— O înțelegere în privința bucătăriei și a Șoarecelui, zise el.

Motanul ridică o sprânceană.

— Bucătăria e-a mea, zise el. Iar Șoarecele să aibă grijă.

Iar cu asta Motanul întinse și deschise laba ca un pumn de lame.

— Vezi ce ascuțite-s, zise el simplu.

În noaptea aceea Șobolanul rămase ascuns, învârtindu-se neliniștit în pat și încercând să înțeleagă. Motanul nu avea cum să reușească în planurile lui, asta știa. Era incredibil și imposibil ca Motanul să se gândească măcar să revină la obiceiurile de demult, după ani de huzur somnoros în care i se îndeplinise orice dorință. Nu era întreaga grădină construită tot pe un sistem de înțelegere reciprocă, că acele lucruri fuseseră greșite?

Starea Șobolanului oscila între înflăcărare la gândul puterii pe care ar fi putut-o câștiga datorită amenințărilor necugetate ale Motanului și o frică pentru Șoarece care nu-i dădea pace. Ducându-se la fereastră, o deschise ca să lase să intre aerul de noapte din grădină, mirosul fin de regina-nopții, amestecat cu cel al apei de canal. Grădina era nefiresc de tăcută. Șobolanul își pocni încheieturile și porni pe hol spre ușa de la intrare. Totuși, înainte de a o deschide, ezită și se uită în oglinda atârnată acolo, înclinată ciudat, cu fața în sus, spre tavan, într-un unghi de 45 de grade. La vreun metru mai sus, altă oglindă, mai mică, ascunsă ingenios, era orientată spre exterior printr-o secțiune de tub, în grădină, lângă ușa din spate. Afară, abia deslușea o siluetă motănească în întuneric, exersând salturi și alergări pe un strat de flori.

Șobolanul se întoarse dinspre ușă și se furișă înapoi pe coridor, pe o scară în spirală, spre sunetul de apă care curge. La capătul treptelor, o conductă de argilă ieșea în relief din pământ, cu o gaură în suprafață care dezvăluia șuvoiul de apă menajeră. Șobolanul strânse un pieptene între dinți și coborî în tăcere în bezna puturoasă de dedesubt, dispărând din vedere cu un clipocit și un plescăit.

Șoarecele – smuls din pat de ciocăniturile Șobolanului – purta pijama să

se apere de frig, dar dinții tot îi clănțăneau pe întuneric în timp ce se izbea și se poticnea de-a lungul plintei, mergând spre bucătărie.

— Aici, sus! șopti Șobolanul, cu o voce presantă și sumbră și o atitudine misterioasă.

Apoi piciorul Șoarecelui lovi ceva moale și el fu cât pe ce să cadă. Șobolanul se opri.

— Nu-i o priveliște frumoasă, zise el.

La început, Șoarecele crezu că putea să fie marginea unui covor, dar apoi își aminti că toate covoarele fuseseră rulate. Bâjbâi prin întuneric cu laba și făcu un salt înapoi când atinse un umăr miniatural, apoi niște picioare mici, subțiri care erau nefiresc de țepene și un nas rece ca gheața la capătul unei fețe lungi și înguste. Șoarecele încercă cu disperare să vadă prin obscuritate. Trupul purta o cămașă și un fel de costum de baie sau de șort din care coada, țeapănă și inflexibilă, se revărsa pe jos, moartă ca o sfoară veche.

Șobolanul stătea cu fața învăluită în umbră. Tocmai atunci o rază răzleață de lună trecu prin ferestrele fără perdele, luminând pentru o clipă, în toate detaliile- înfiorătoare, trupul de pe podea și chipul unui șoarece de câmp, asemănător Șoarecelui însuși, dar cu trăsături mai grosolane și cu un păr gros și brun. O baltă de sânge, neagră în lumina lunii, se închegase pe linoleum. Apoi un nor trecu peste lună, acoperind oribila scenă.

— Aprinde o lumină, Șoarece, ordonă Șobolanul.

Șoarecele ținu sus o lumânare care picura, sărind ca să evite băltoaca sumbră care se întindea pe podea, în timp ce Șobolanul întorcea trupul. Apoi, iscodind printre degete, se dădu îndărăt, întinzând mâna după Șobolan pentru sprijin, căci pe chipul cadavrului era o expresie nu doar de spaimă, ci și de îndoială nedumerită, chiar de nehotărâre, amestecată cu anticipație, ca și cum îi fusese oferită o tratație specială, dar nu o tratație lipsită de obligații, înainte să primească lovitura fatală.

Observă că Șobolanul era ciudat de entuziast. Își suflecă mânecile, își dădu părul pe spate și își cercetă imaginea în oglinda ferestrei franțuzești.

— Asta e o ocazie, Șoarece. De data asta a mers prea departe, zise Șobolanul. Cât e ceasul, Șoarece? Repede, adu-mi hârtie și creion. Pioneze? Avem pioneze, Șoarece?

Dar, înainte să poate merge mai departe cu pregătirile, amândouă animalele fură oprite în loc de sunetul unui cântec sălbatic și înfiorător venit de afară, din grădină. Motanul cânta pe întuneric, acompaniat de alte patru sau cinci voci, toate la fel de dezacordate, punctate din când în când de bătăi cumplite în capacele pubelelor și de urale.

Am presărat sare, și cimbru în plus,
C-o frunză de paltin l-am făcut ruladă,
Ca șunca de viță pe gâtlej s-a dus,
Bun mai e chițcanul cu o limonadă,
Miauuu! Miauuu! Miauuu!
I-am ciugulit dosul, genunchii i-am ros,
Ochi și măruntaie, tot înfulecând,
Oase-n garnitură de piure gustos,
Din rest o plăcintă voi găti curând.
Miauu! Miauu! Miauu!

Însă nu cântau de plăcerea cântatului, ci de plăcerea de a putea cânta fără limite, gust sau rețineri. Cântau ca să arate că pisicile aveau puterea de a cânta și a-i ține pe ceilalți treji.

Iar în noaptea aceea Motanul nu dormi. Umbla ca un maniac înainte și înapoi, cu pași lungi, de-a lungul ferestrelor franțuzești, mormăind pentru sine și înjurând. El, Motanul, atât de inteligent încât era aproape uman. Ca el, cel mai distins și mai apropiat de om, să fie mânat de asemenea porniri, nu... să treacă cu vederea asemenea porniri... dar DE CE NU? Întrebarea părea scrisă în stele de neon nocturn pe cer. De ce nu, de vreme ce nu-i păsa nimănui? Nu era o nevoie resimțită, o cerință a condiției lui și a circumstanțelor, aceea de a mânca? Cum spuseseră celelalte pisici. „O bucățică bună de Șoarece." Fraza era expresivă. „O bucățică bună de Șoarece." Motanul o savură, iar imaginea

pântecelui roz, durduliu și a coapsei bine făcute a Șoarecelui îi trecu prin minte. Dar NU! Avea, pentru casă, planuri și aranjamente mai mărețe. Îi ghiorăi stomacul. Se zări în oglinda întunecată a ferestrei franțuzești, cu ochii sălbatici și stranii, cu blana ușor ponosită. Deodată, sări într-o parte, iar apoi pe peluză, prin gardul viu și pe pajiștea de dincolo, cu picioarele din spate împroșcând roua de pe iarbă, coada ținută jucăuș în sus și nările umflate. Luna strălucea.

---

[1] Emisiune de investigație jurnalistică difuzată de BBC din 1953 până în prezent (n. tr.).

CAPITOLUL TREI

ȘOARECELE DISPARE

Șoarecele era ocupat să monteze o mică masă de jucat cărți, în timp ce Șobolanul umbla de colo-colo, îndoindu-și notițele pentru discurs în diverse forme: întâi o trompetă de hârtie, apoi un telescop și în cele din urmă o bâtă, pe care și-o plesnea zgomotos de coapsă în mers, așteptând ca publicul să sporească până la dimensiunea dorită.

— Măcar au venit câțiva, zise Șoarecele.

Animalele stăteau în frig, bătând din picioare și tușind; câteva Cârtițe, o gașcă de șoareci de câmp, familia Șoarece din casa de alături și niște creaturi de pe pajiștea de dincolo de gard, pe care Șoarecele le socotea veverițe.

— Tovarăși! începu Șobolanul, fără vreun avertisment sau vreo introducere și renunțând la foile de hârtie făcute sul. Tovarăși, moartea este o pedeapsă crudă pentru inocență!

Șoarecele se uită în sus la movila acoperită de iarbă pe care se cățărase Șobolanul. Pumnii șobolanului erau încleștați. Niciodată nu-l văzuse Șoarecele vorbind cu atâta convingere. De mai multe ori îl numi pe șoarecele de câmp mort „sărmanul băiat" și „tânărul nevinovat", deși Șoarecele știa că Șobolanul habar n-avea de vârsta șoarecelui de câmp.

— Da, prieteni, continuă Șobolanul. Un șoarece de câmp, sfâșiat în bucăți ca în cumplitele vremuri de demult. Da, cine-și mai amintește? Ei, cine-și mai amintește? Ei, cine-și amintește zilele dinainte de Profesor?

În timp ce vorbea, Șobolanul se însuflețea tot mai mult, fluturându-și pumnul, ridicând vocea, apoi coborând-o teatral.

Urmă o lungă pauză după întrebarea Șobolanului. Multe dintre animale păreau descumpănite – puține erau destul de bătrâne ca să-și amintească un trecut atât de îndepărtat și nimeni nu se sinchisise să țină însemnări.

— Ei bine, vremurile cumplite s-au întors!

În fundal, unul dintre afișele schițate în grabă de Șobolan flutura în vânt. „CRIMĂ ÎNFIORĂTOARE. MULȚI AU FOST MÂNCAȚI DE MOTAN. ÎNTÂLNIRE ÎN ACEASTĂ SEARĂ."

Șoarecele își dădea seama că Șobolanul era dezamăgit de răspunsul mulțimii. Ciuguleau gânditori bucățele de vierme, ascultând atent, dar intimidați de noutatea întâlnirii și, poate, nevenindu-le să creadă straniile întâmplări descrise de Șobolan. Simțind asta, Șobolanul – fascinat, poate, de sunetul propriei sale voci – se aventură în niște performanțe retorice și mai complexe, și mai sfidătoare față de logică.

Șoarecele vedea un grup de șoareci de câmp care stăteau împreună în spate, ușor disprețuitori.

— Și ce-ai de gând să faci în privința asta? strigă unul când Șobolanul făcu o pauză să-și tragă sufletul.

— Să fac în privința asta! zise Șobolanul teatral. Trebuie să ne organizăm și să luptăm! strigă el. Așa încât niciodată, NICIODATĂ! să nu mai încerce Motanul așa ceva!

Șobolanul făcu o pază de respirație, iar Șoarecele vedea că e mulțumit de sine. Unele animale mai tinere aplaudau și murmurau:

— Așa da!

Membrii mai în vârstă păreau mai puțin impresionați. Aveau ochii spălăciți, iar niște Cârtițe stârniră vânzoleală, în spate, când se răsturnă o găleată cu viermi.

În acel moment Șoarecele îl zări pe Motanul însuși la distanță, în curtea din spate, lângă ușă, lăsându-și pântecele în jos până la pământ și începând să se furișeze prin grădină înspre mulțime. Din poziția lui, Șoarecele îl observă primul pe Motan și-l trase de mânecă pe Șobolan, dar Șobolanul își reluase cuvântarea.

— Așadar ce să facem cu cioclul ăsta umflat? întrebă Șobolanul, încă nebăgând de seamă prezența motanului.

Un zgomot de animale care se mișcau împiedicându-se se auzi dinspre rândurile din spate, de unde apropierea Motanului fusese remarcată mai întâi, în timp ce publicul se încăiera să ajungă mai repede la adăpostul gardului viu.

Șoarecele îl văzu pe Motan ezitând, corectându-și ușor postura la capătul aleii de beton care se întindea ca o pistă spre locul unde erau adunate

animalele. Atenția Șobolanului era distrasă de o întrebare despre ghinde. Se învârti pe un călcâi.

— Ce-i cu ghindele?

Șobolanul repetă prostește întrebarea, căutându-i sursa, cu gura căscată. O veveriță cenușie se ridicase în picioare și își trăgea sufletul.

— Șoarecii mănâncă ghinde. Tare le plac, i se alătură altă voce.

— De unde știi tu ce ne place nouă? țipară șoarecii de câmp care mai rămăseseră.

Din ultimul rând se auzi zgomotul cuiva trântit la pământ.

— Aici! zise altă voce.

— Motanul! zise o cârtiță.

Șoarecele sări în picioare și începu să demonteze masa de cărți chiar în timp ce Șobolanul se sprijinea de ea. Alte creaturi de la marginea mulțimii o zbughiră din loc. Motanul făcu un salt uriaș de la capătul aleii de beton tocmai până în mijlocul mulțimii.

— Stai! răcni Șobolanul. Asta e o adunare restrânsă. Naiba să te ia, Șoarece, lasă masa în pace! Oprește-te! Stai! urla șobolanul, în timp ce făpturile mai mici și mai puțin dotate se grăbeau împleticindu-se spre siguranța ierbii înalte.

Motanul se așeză calm, iar ochii îi scânteiau în razele răzlețe care se strecurau printre crengile copacilor, făcându-l să pară frumos. Șoarecele încercă și el să fugă, dar descoperi panicat că Șobolanul îl prinsese strâns de coadă cu amândouă mâinile. Motanul se uită în jos la toți și zâmbi, un zâmbet plăcut, relaxat, de ins ieșit la o plimbare de seară, care contrazicea felul în care Șoarecele îl văzuse apropiindu-se tiptil de ei, ca un vânător la pândă. Câteva voci îi spuseră bună seara, respectuos, în timp ce se străduiau să se ridice de unde-i trântise aterizarea Motanului. Motanul le recunoscu prezența printr-o foarte ușoară înclinare a capului, ca și cum ar fi fost foarte familiar cu unii membri ai grupului. Într-adevăr, Șoarecele era surprins și năucit de cât de mulți păreau să-l cunoască pe Motan.

— Continuă, zise Motanul, cu un gest regesc al labei.

Șobolanul păru să tragă adânc aer în piept și se întoarse spre Motan.

— Da, zise Șobolanul. Și iată animalul vinovat.

Fețe micuțe se întoarseră și se uitară la Motan, care zâmbea mai departe într-un fel care Șoarecelui i se părea în același timp îngâmfat și bucuros în același timp.

— Și de ce nu? întrebă simplu Motanul.

Întrebarea rămase suspendată în aer.

— Șoarecii se-nmulțesc. Ați văzut cât de mulți Șoareci sunt, zise Motanul.

Revoltător, se auzea un mic murmur de încuviințare din primul rând. Șoarecele simți cum țâșnesc în el furia și resentimentele, un impuls de a-i apăra pe șoarecele de câmp mort, dar și pe Șobolan, care făcuse un pas în spate, nobil, cu o mână pe masa de cărți, iar coada lui plesnea cu un zgomot de bici iarba înaltă.

— Să vă întreb ceva, zise Motanul, iar tonul lui era prietenos în contrast cu cel pe care-l adoptase Șobolanul. Să vă întreb ceva. Ce a ascuns Șobolanul în vizuina lui? Și de ce n-a împărțit cu cei care au cea mai mare nevoie?

Șoarecele se simți deodată vinovat. Era adevărat! Vizuina Șobolanului fusese ticsită cu mâncare. Șobolanul își dezvelise dinții, galbeni în întuneric.

— Hai, ce are Șobolanul în vizuină? repetă Motanul.

— Ce-are Motanul în burtă, strigă Șobolanul. Întrebați-vă asta. Întrebați-vă de ce e așa de liniștit. Ce-a mâncat Motanul? Ia zi, Motane, ce-ai mâncat?

Motanul ignoră întrebarea și schimbă complet macazul.

— Să vă arăt ceva, zise el, pe un ton misterios și superior. Să vă arăt TUTUROR ceva.

Animalele rămase erau perplexe, poate mulțumite că Motanul schimbase subiectul. Se uitară unele la altele, apoi, pentru lămurire, la Șobolan, care ridică din umeri că nu înțelegea despre ce vorbea Motanul.

— Haideți! zise Motanul, încurajator, și făcu câțiva pași pe peluză,

făcându-le semn să-l urmeze.

Unele animale pășiră după el, nesigure care opțiune prezenta un pericol mai mic. Șoarecele șovăia. Adunarea Șobolanului ajunsese într-un impas.

— Să vă arăt tuturor ceva MINUNAT, zise motanul.

Și atunci începură să înainteze încet, în urma Motanului, pe peluza năpădită de buruieni de la „Chez Maupassant", spre gardul viu care o despărțea de casa de alături și apoi pe peluza de pe partea cealaltă, labele Motanului călcând mutește pe iarba moale și proaspăt tunsă, iar Șoarecele târând după el, cu puterile lui, masa Șobolanului.

În trecerea lor, motanul arătă spre peluză, cu suprafața ei tunsă fin și drept, cu dungi ca în cele mai bune reclame la ierbicide, iar apoi spre garajul din față.

— Vezi, Șoarece, ăsta e efectul proprietății. Al proprietății și al responsabilității, zise Motanul.

Șoarecele îl urma tăcut, împins acum și el de curiozitatea generală care-i cuprinsese pe ceilalți.

— E în garaj, zise Motanul.

— Ce e în garaj? șopti Șoarecele zăpăcit și bănuitor.

Motanul părea puțin aiurit, prea încrezător și prea relaxat, se gândea Șoarecele. Motanul se opri în fața ușii garajului, făcându-i Șoarecelui un semn cu capul să înainteze, aproape peste labele lui din față.

— Nu, Șoarece. Nu te uita așa la mine, îl sfătui el. Îți promit că în garaj e ceva absolut fantastic.

Toate animalele se strânseseră ciorchine împrejur. Șoarecele descoperi, înspăimântat, că ajunsese cumva cel mai aproape de Motan, iar trupurile lor îl împingeau și mai mult.

— Hai, Șoarece, aruncă o privire. N-o să încerce nimic, strigă unul, nerăbdător ca misterul să fie dezlegat, însă nedorind să fie el însuși mâncat ca preț al cunoașterii.

Motanul se aplecă înainte, iar duhoarea ultimului său prânz îl copleși iarăși pe Șoarece.

— Hai odată, Șoarece. Fără întrebări de-ale tale, fără DACĂ și DAR!

Șoarecele clipi și îl urmă pe Motan spre ușa garajului, ținându-se cu grijă la o oarecare distanță. Motanul trase cu pricepere zăvorul, făcând o pauză, adresându-și cuvintele nu doar Șoarecelui, ci publicului înghesuit în jur cu mustățile întinse și adulmecând cu nasurile mirosul slab de benzină și piele nouă.

— Nu e extraordinar? zise Motanul când ușa se deschise, dezvăluind aripile strălucitoare ale unui automobil, cu animalele reflectate distorsionat în capacele roților.

Animalele rămaseră cu gura căscată. Șobolanul stătea deoparte, mimând semeț dezinteresul.

— Și toți am putea să avem câte una, Șoarece, zise Motanul. Numai dacă...

— Numai dacă am putea conduce, sugeră Șoarecele, regretând imediat.

Trupul Motanului păru cuprins de un ușor tremur general, ca și cum o reacție fusese interceptată și oprită doar printr-un monstruos, aproape invizibil efort de voință. Se uită urât la Șoarece, de parcă ar fi vrut să spună că în comentariul Șoarecelui se reflecta o lipsă de viziune, maturitate și bun-gust.

Apoi Motanul păși înapoi din garaj pe labele lui catifelate, până în dreptul Șoarecelui, care încercă și el să se dea îndărăt, dar se trezi înghesuit de mulțimea din spatele lui.

— Ei, și de ce n-am putea învăța să conducem? zise Motanul, cu acel amestec de agresivitate și dispreț pe care Șoarecele îl găsea insuportabil. Ce perspectivă limitată ai asupra capacităților noastre, Șoarece. Tocmai văicărelile astea ne-au ținut în urmă. Putem face ORICE, Șoarece, cu puțin antrenament. Ia uită-te la oamenii ăștia și la ce au realizat ei. Uită-te la peluză. Admiră mașina, Șoarece. O să rămâi pentru totdeauna acolo unde ești?

Șoarecele ezită. În ciuda tuturor lucrurilor, Motanul era atât de convingător încât situația era înfiorătoare. Acum ochii lui erau hipnotici, uriași, aurii,

frumoși. Șoarecele se holba la ei, iar pentru un scurt moment se trezi că credea tot ce spusese Motanul. Șoarecele la volanul unei mașini rapide! Șoarecele stăpân peste o bucătărie bine dotată. Șoarecele folosind telefonul ca să comande mâncare, cum îl văzuse făcând pe Profesor.

— Vezi? zise Motanul, citindu-i gândurile.

Chiar Șoarecele cu propriul lui televizor! Nu, era prea incredibil. Deodată vraja se rupse și Șoarecele descoperi că se afla mult prea aproape de Motan.

— Te bagi sau nu, Șoarece? întrebă Motanul.

Șoarecele ezită, nu pentru că era nesigur, ci pentru că era uluit de cât de sigur se simțea.

— Nu, zise Șoarecele hotărât. N-am auzit în viața mea ceva mai ridicol.

— Prea bine, zise Motanul, într-un fel sinistru care-i amuți pe toți.

Făcu o pauză, iar ochii lui mari și galbeni păreau foarte îndârjiți. Apoi, fără o vorbă, se îndepărtă de Șoarece cu pasul țeapăn și se pierdu în întuneric, de parcă Șoarecele, mulțimea și oricine altcineva din univers ar fi încetat să existe, din pricina pesimismului lor neîntemeiat cu privire la posibilitățile infinite ale progresului animalier.

— Cum ți s-a părut, Șoricilă? întrebă Șobolanul după ce mulțimea se împrăștie.

Șoarecele se simțea oarecum iritat de tonul prea amical al Șobolanului.

— Am fost un dezastru absolut, zise el. I-ai hărțuit și i-ai intimidat și nimeni nu te-a crezut, i-ai enervat pe șoarecii de câmp, ai pierdut inițiativa în fața Motanului și ce dracu' a fost chestia aia cu „tânărul șoarece de câmp"?

— Ține de prezentare, Șoarece, zise el. Adică bietul animal era oricum mort.

Șobolanul făcu o piruetă, iar costumul său italian sclipi în bătaia lunii.

— Bine, zise Șobolanul, deodată mânios și rănit de criticile exprimate de Șoarece. Ascultă, Șoarece, m-am săturat până peste cap de bombănelile și morala ta. Până peste cap!

Și Șobolanul făcu un gest, ținându-și laba mult deasupra nasului său negru și lucios, ca să arate cât de mult i s-a urât de Șoarece. Șoarecele clipi, cu un nod în gât. Simțea cum lacrimile îi înțeapă ochii. O parte din el voia să-l lovească pe Șobolan, să-i tragă vreo două la țurloaie și să-i lase urme de noroi pe pantalonii eleganți. Altă parte, cea mai mare, voia ca Șobolanul să-și retragă cuvintele și să se scuze, iar totul să revină la normal.

— Ar fi fost mai bine dac-aș fi avut un megafon? întrebă Șobolanul.

— Of, Doamne, Șobolane.

Urmă o pauză lungă.

— Crezi că-s prost, zise Șobolanul, prevăzând răspunsul. Nu-i așa, Șoarece?

— Uneori nu pricepi despre ce-i vorba, atâta tot, Șobolane, zise Șoarecele.

Dar Șobolanul se aprinse iarăși.

— Numai fiindcă n-am avut parte de educația pe care-ai primit-o tu! N-am avut niciodată șansa!

Vocea i se frânse, apoi Șobolanul se întoarse și plecă, cu pulpanele hainei în vânt și coada fâșâind prin iarba udă din urma lui.

— Șobolane! strigă Șoarecele și o luă la fugă după el, dar Șoarecele era încetinit de greutatea servietei noi a Șobolanului, pe care o căra alături de masa de cărți pliantă.

După câtiva pași se opri, cu respirația tăiată. O ceață ciudată începuse să se întindă pe furiș peste peluză, o opacitate tot mai adâncă, o atmosferă care devenea treptat mai densă, o pânză de păianjen străveche și cenușie, din aburi, prin care Șobolanul înainta, dar Șoarecelui – cufundat dedesubt și împovărat – îi era greu să-l urmeze.

— Șobolane! strigă el.

Ieșindu-și din fire, ridică servieta și o azvârli în șanț. Servieta ricoșă în întuneric, sunând a gol și a piele. Înșfăcă masa de cărți, iar unul dintre picioare îi sări ciudat într-o parte. Gardurile vii dispăruseră, la fel și stelele nopții. Mai rămăseseră numai iarba udă, atârnându-i de picioare, agățându-i-se de blană, și

bruma nopții care-i îngheța picioarele, iar Șoarecele începu să simtă cum un frig jilav îi pătrundea în inimă.

— Fetele, zise Cotoiul. Îmi plac fetele!

Motanul era deopotrivă dezgustat și ațâțat. Felul în care Cotoiul spusese „fetele“ era oarecum atât de lipsit de inhibiții, atât de violent și crud și excitant și întrucâtva eliberator încât Motanul simți că i se taie respirația. Noaptea era foarte neagră, luminile de la casele învecinate căpătând un halou de ceață.

— E o noapte bună pentru fete, zise Cotoiul, adulmecând aerul. Pisicuță! zise el, lăsându-și foarte puțin capul într-o parte și ascultând înainte să scoată un mârâit gros din gâtlej.

Motanul se dădu înapoi, involuntar, iar laba lui lovi ceva în întuneric. Aplecându-se și deprinzându-și ochii cu obscuritatea de sub hortensii, Motanul reperă licărirea slabă a unei serviete lustruite din piele și, uitându-se mai de aproape, numele „ȘOBOLAN“ imprimat în relief cu litere aurite, chiar sub mâner.

— Servietă, zise Motanul, ca o explicație. Șobolanul are o servietă.

Motanul izbucni într-un râs incredul (sau, mai bine spus, râse lăuntric, căci pisicile sunt complet lipsite de umor în orice sens exterior), apoi ridică servieta în dinți și o aruncă disprețuitor într-o parte, înainte de a trece mai departe, în el înfiripându-se un sentiment tot mai puternic de înflăcărare, alimentat de noapte și de foșnetul unei brize ușoare în gardul viu.

— Ha! zise Cotoiul, fie despre faptul că Șobolanul deținea o servietă, fie despre însăși ideea de servietă în sine, Motanului îi era greu să-și dea seama. Mai e ceva aici, zise Cotoiul, adulmecând în continuare. Altă gustărică delicioasă, Motane.

Cotoiul se opri și inspiră aerul ca și cum ar fi savurat buchetul unei sticle de vin proaspăt destupate.

— O bucățică bună de Șoarece îți dă energie. Știi, Motane, sunt niște animăluțe triste, zise el, deodată meditativ.

Cotoiul se uită la stele, întorcând încet capul mare și plat, cu pereții nărilor mișcați de minuscule și slabe pulsații, cu mustățile întinse.

— Cât de deștept o fi el, Șoarecele, vai de mine, e lugubru! Da, ascultă-l mult timp pe un Șoarece și o să fii pe jumătate adormit, implorând îndurare, Motane. Stau degeaba toată ziua, citind cărți și gândindu-se, iar apoi se deprimă fiindcă n-au realizat nimic și n-au cu ce să se mândrească. Mereu compară lumea cu alte lumi, din cărți, în loc s-o privească așa cum e. Da, Motane, cel mai bine e să ÎI HALEȘTI!

Cotoiul începu să vorbească în șoaptă, iar pașii îi deveniră bizar de silențioși.

— Miros unul chiar acum. Știi cum miroase un șoarece? Bănuiesc că nu. N-ai antrenament. Cu siguranță miros unul acum. Un fel de genul ăla de miros de pui oareșicum cărțos, ca un dicționar în care s-a pus ca semn un sandviș de curcan, Motane.

Apoi Cotoiul se lăsă la pământ și dispăru bătând fără zgomot din coadă, ca o săgeată de catifea. Motanul se sforță să vadă în față prin întuneric. Era pe cale să se întâmple ceva oribil. Motanul vru să strige, dar avea buzele uscate de un neașteptat sentiment de anticipare crudă. Apoi făcu și el un salt în beznă.

Toată ziua următoare, Șobolanul auzi sunetul murmurelor de ceartă și încăierare, locuitorii grădinii dezbătând cazul șoarecelui de câmp și extraordinarul discurs al Motanului la ușa garajului și comportamentul Șobolanului însuși și chiar rolul Șoarecelui în toată afacerea. Deci Șobolanul încerca să se miște în liniște, ca să audă amănunțit ce spunea lumea, stângăcia lui înnăscută îl împiedică totuși să culeagă altceva decât o impresie generală de dezbatere aprinsă. Ar fi fost, își dădu el seama, o zi bună să aibă la îndemână abilitatea de a aduna informații a Șoarecelui.

De mai multe ori se duse Șobolanul la ușa Șoarecelui din plintă și ciocăni și izbi, dar fără nici un rezultat. Gândindu-se că, poate, Șoarecele stătea bosumflat, Șobolanul nu dădu mare importanță și își continuă agreabila plimbare pe lângă pubele și până la marginea grădinii, unde se afla colectorul de apă menajeră.

În hoinăreala lui, Șobolanul era oprit din când în când și întrebat iarăși despre opiniile lui sau i se cereau informații și curând Șobolanul ajunse să înflorească ori să exagereze cutare sau cutare detaliu mărunt, în propriu-i avantaj.

Într-adevăr, cu trecerea timpului, talentul natural de a hiperboliza al Șobolanului începu să-i întunece judecata și se trezi că-i era greu să rețină ce versiune anume a crimei a povestit-o, cui și cu ce efect. Nervos, Șobolanul își dădu seama cât de inconvenabil era să nu-l aibă pe Șoarece alături ca secund care să-l pună în valoare, analist și asistent social general.

Prin urmare, pe la cinci după-amiaza se afla iar la ușa Șoarecelui, bătând în ea de parcă viața lui ar fi depins de rezultat.

— Șoarece! Haide, Șoarece! Șoarece, haide! Deschide, strigă el, cu sudoarea curgându-i în ochi.

Deasupra, peretele gol se întindea, lipsit de fotografii, până la tavanul presărat cu pânze de păianjen. Ușa rămânea închisă.

Șobolanul avu o premoniție cumplită, iar cuvintele Șoarecelui îi răsunară tulburător în cap, deși Șobolanul încercă să le alunge fluierând zgomotos și bătând din palme și spunându-și lucruri de genul „Ei, Șobolane, să terminăm odată!" în timp ce aștepta în fața ușii închise. Îi era greu să accepte că se certase cu Șoarecele. Șobolanul și vechiul lui prieten Șoarecele? Cum de permisese vanității să pună stăpânire pe el într-o asemenea măsură încât să-l lase pe Șoarece în primejdie?

Șobolanul începu să-și retraseze amănunțit pașii din noaptea precedentă, până în locul unde-l pierduse pe Șoarece în ceață. Încet, cercetând pământul, trecu peste peluză, iar apoi prin garduri și grădinile de dincolo. În lumina puternică a soarelui, ceața din seara precedentă părea aproape o fantezie, o toană nocturnă provocată de frig și de lipsa mâncării. Totuși, după ce străbătuse două treimi din cea de-a doua grădină, aproape de locul în care se despărțise de Șoarece, Șobolanul se opri deodată și își duse labele la gură.

— O, Doamne! strigă el și o luă împleticit de pe peluză spre marginea noroioasă.

Acolo, zăcând ruptă și sfâșiată pe stratul de flori, era servieta lui cea nouă. Șobolanul o ridică, ținând-o cu delicatețe de parcă ar fi fost un copil. Închizătoarea era stricată, iar servieta se desfăcu în mâinile lui, căscându-se goală cum fusese întotdeauna. Șobolanul se uită împrejur cu vinovăție. Grădina era scăldată în lumina puternică a soarelui, păsările cântau, totul era normal. Ochii Șobolanului se îngustară. Apoi se cățără înapoi pe peluză, alergă până la ușa din față a Șoarecelui și o împinse cu un trosnet și o bufnitură. Înăuntru, dormitorul mirosea a cameră de oaspeți, iar în pat se vedea că nu dormise nimeni. Exemplarul Șoarecelui din *Ferma animalelor* stătea deschis cum îl lăsase Șoarecele pe cuvertură. Șobolanul aruncă o privire peste pagini, cu buzele strânse, apoi o puse la loc cu grijă, înainte să se repeadă iar în grădină, unde ziua era acum nepotrivit de caldă. Apoi se apucă să organizeze o cercetare mai amănunțită.

— L-a văzut cineva pe Șoarece? întrebă el.

— Nu, domnule, pe domnul Șoarece nu.

— Domnul cine?

Șobolanul se înfuria tot mai tare.

— Formați o echipă de căutare! răcni el. Hai, sau trebuie să fac eu totul? Ascultați, o să v-alegeți cu ceva de mâncare!

Și cu asta conduse animalele pe care izbutise să le adune până la ușa vizuinii sale, o deschise larg și aruncă afară, pe peluză, ciocolată după ciocolată, pateuri pe jumătate mâncate, pâine și biscuiți.

— Haliți tot, strigă el furtunos, în timp ce animalele, șușotind, își umpleau buzunarele.

Însă Motanul nu stătea chiar pe roze. Încetul cu încetul, își dăduse seama că păsărelele care înainte nu erau deranjate de pașii lui atenți acum își luau zborul la cel mai mic zgomot, chiar și o atingere a cozii de scoarța unui copac sau o inhalare și o exalare ceva mai sonore. Familiile de șoareci de câmp nu mai făceau picnicuri în grădină. În loc de asta, micile și prostuțele creaturi se

retrăseseră și mai departe de casă, înspre pajiște, aventurându-se doar în grupuri mari și dezorganizate, la ore ciudate din zi și din noapte, înarmate nebunește cu tot ce le pica în mână. Deși acest lucru în sine nu era suficient pentru a împiedica un Motan cu multe resurse, era totuși un inconvenient nejustificat.

Motanul observă acum că o tăcere, punctată de ocazionale insulte zbierate, îi întâmpina apariția prin clapa din ușă. Era respect în asta, înțelese Motanul, și totuși încă nu era exact ceea ce dorise el. Supraveghind gazonul pustiu, fantomatic, Motanul simțea cum îl roade un sentiment de nemulțumire. La urma urmei, se gândea el, ce făcuse greșit? Era ceva rău, da, dar nu atât de rău. Iar pe deasupra scăpase basma curată. Dar a scăpa basma curată, discernea Motanul, nu era chiar totuna cu a avea dreptate.

Și încă un lucru; începuseră a crește ciulini printre pavelele din locul însorit preferat de Motan. Acum, de fiecare dată când încerca să se așeze, se trezea că unul îl înțepa în dos ori îi gâdila părțile intime. Motanul cercetă cu ciudă spațiile dintre pavele. De ce nu fuseseră smulse buruienile? Cineva, undeva, se lăsase pe tânjală. De asemenea, dalele îi țineau rece la fund. Mult mai bine-ar fi fost ca întreaga grădină să fie acoperită cu mochetă Axminster! Motanul zâmbi la acest gând. Ieși soarele și dispoziția Motanului se schimbă.

Și totuși, ce distractiv ar fi putut fi! Distractiv să se zbenguie și să țopăie, să rostogolească și să muște ceva afară, noaptea, pe peluza rece, cu ceața în blană. Și gustul de Șoarece, o carne ușoară, savuroasă, cu puțină aromă de vânat și o prospețime pe care mâncarea din conservă nu poate decât să o sugereze. Cine ar putea rezista unor asemenea ispite și, de fapt, de ce?

Ochii Motanului se concentrară asupra grădinii, acum năpădită de volbură, ca o sălbăticie virgină în miniatură, care părea să-l cheme. Grădina era acum spațiul lui, iar rolul pe care-l dobândise în ea era îndreptățit pentru că așa îl simțea. Astfel de lucruri nu se pretau la dezbateri morale; fluturarea fără rost a cuvintelor goale, palidul și șoricescul schimb de idei goale. Motanul simțea că ceea ce făcuse era bun pentru el și bun pentru univers. Mâncatul șoarecilor era locul lui în ordinea naturală consfințită de vreme, de asta era sigur. Și, parcă pentru a confirma acest lucru, soarele, care fusese acoperit toată dimineața de niște nori grei și negri, acum strălucea liber în grădina din spate, încălzind curtea interioară și încălzindu-l pe Motan, bătând până la stomacul lui acum plin. Se întinse mulțumit și o luă spre gardul despărțitor, strecurându-se cu un pas elegant pe peluza de dincolo.

Uitându-se spre casă, Motanul văzu pe cineva în bucătărie. Motanul se holbă. O femeie cu o față binevoitoare, ovală spăla vasele. Se auzea încet muzica de la radio, iar femeia fredona în timp ce așeza metodic vasele în suport. Pe masa de lângă ea era un pui pe jumătate mâncat și mirosul acestuia ajunse până la Motan, suflat de vânt. Motanul șezu și privi mult timp, fascinat de scenă. Apoi păși ușor înainte, spre ușă.

Șobolanul – asemenea tuturor personajelor care au o anumită netezime de suprafață – avea în el profunzimi care le depășeau cu mult pe cele ale unor creaturi presupuse mai serioase, poate fiindcă tocmai netezimea îi reținea nefiresc de mult emoțiile. Cu toate că animalele erau binevoitoare și chiar vociferau ca Șobolanul să-și asume un rol conducător, în speranța de a-l aclama, dispariția Șoarecelui părea să-l fi împovărat pe Șobolan cu neobișnuite sentimente de depresie și vinovăție. Zile în șir putu fi văzut umblând pleoștit pe peluză, cu haina descheiată, cu manșetele pantalonilor târâte prin noroi, nepăsător la propria-i siguranță, fluierând fără tragere de inimă sau conversând cu altcineva, care nu mai era prezent. Noaptea, animalele auzeau uneori vocea Șobolanului din vizuina sa:

— Nu, Șoarece, naiba să te ia, nu acolo, nu în partea aia!

Sau un strigăt fantomatic:

— Șoarece! Ai grijă! Ai grijă în spate!

Animalele chiar se temeau că pe Șobolan îl vor lăsa puterile într-o asemenea măsură încât să fie înșfăcat de un uliu în trecere sau de un câine vagabond și încercau să-l încurajeze să stea acasă în siguranță, dar Șobolanul rătăcea fără nici un rezultat și inconsolabil, împungând fundul șanțurilor cu bastonul lui cu

vârf de argint și strigând prin cărămizile de ventilație în golurile de sub podea, cu vocea răsunătoare și ascuțită:

— Șoarece? Șoarece? Unde ești, Șoarece?

Apoi, într-o noapte, Șobolanul căzu peste ceva tare în bezna de lângă pajiște. Înainte de a se putea ridica, o ușă minusculă tăiată în latura unui gard viu se deschise larg și un șoarece de câmp în pijama cu dungi năvăli afară.

— Hei, ce faci aici? strigă șoarecele de câmp.

Șobolanul își pipăi glezna, descumpănit că un simplu șoarece de câmp i se adresa astfel. Bâjbâind pe întuneric, descoperi cu surprindere că se încurcase într-o bucată de lanț care părea să fie întinsă de-a curmezișul cărării obișnuite. Lanțul era vopsit în negru, cu țepi ornamentali ascuțiți. Îi sângera tibia.

— Ești în grădina mea, Șobolane, zise șoarecele de câmp.

Șobolanul se uită împrejur și da, era adevărat, se părea că șoarecele de câmp se străduise să organizeze dezordinea naturală a pajiștii impunând un tipar de granițe și iarbă tăiată ici și colo, aranjat ca într-o curioasă parodie a unui plan de grădină omenească.

— Ce-i cu gardul ăsta? întrebă Șobolanul, aruncând disprețuitor verigile de lanț.

— E al meu. Motanul a zis că mi se cuvine partea asta din grădină, așa că am luat-o, zise șoarecele de câmp.

Șobolanul era și mai uluit.

— Ți se cuvine bucățica asta de grădină! repetă el.

Întregul concept îi era atât de străin încât abia dacă putea înțelege ceva.

— Am plătit pentru ea și-i a mea. Acum șterge-o de-aici.

— Ai plătit, zise Șobolanul, scărpinându-se în creștet și trecând cu vederea tonul insultător folosit de șoarecele de câmp. Cu ce?

— Nu spun, zise șoarecele de câmp, misterios.

— Prostii, zise Șobolanul și, supărat, începu să smulgă din pământ gardul de lanț, stâlp cu stâlp. Nu accept așa ceva, zise el.

Șoarecele de câmp se uita, legănându-se pe călcâie.

— Las' că vezi tu, zise el știutor, de parcă ar fi fost sigur că Șobolanul va fi repede și eficient pedepsit.

Motanul privea întâlnirea de la o fereastră parțial umbrită de la etaj, bând dintr-un pahar de whisky pe care-l găsise rostogolit sub cadă. Curând totul avea să se schimbe. Deja în amurg putea să vadă licărind câteva luminițe cât niște vârfuri de ac, mici faruri de speranță într-o mare de întuneric și mizerie animalieră. Acestea erau căminele în care găsea sprijin; ușile vizuinilor și adăposturilor proaspăt vopsite și apărate cu zăbrele împotriva nopții. Începea să circule un spirit cu totul diferit prin grădină, o indiferență mai satisfăcătoare față de lucrurile care se petrecuseră... care se petreceau, noapte de noapte.

Șobolanul sări de pe pervaz pe podeaua mansardei. În colț se afla un radio vechi, cu butoanele prăfuite. Ochii Motanului inspectară radioul și se învârti de câteva ori în jurul lui, prefăcându-se neinteresat.

— Hilversum, șopti el, citind cuvintele de pe cadran. Athlone[2]!

Apoi, stângaci, umblă la butoane, dar labele lui nu aveau aderență, iar radioul rămase mut, în ciuda succesului său de mai devreme cu priza.

[2] Localități din care emiteau radiourile de stat din Olanda și Irlanda (n. tr.).

CAPITOLUL PATRU

VORBIND CA LA RADIO CU DOAMNA DIGBY

Primul semn că se întâmpla ceva rău fusese încremeneala, ca și cum întreaga grădină și-ar fi ținut respirația în ceață. Apoi fusese senzația copleșitoare a unei alte prezențe, o prezență pe care până și Șoarecele, în starea lui agitată, nu putea să n-o observe. Masele de ceață păreau însuflețite de un potențial sinistru. Tot felul de gânduri îi trecură Șoarecelui prin minte: creaturi de mărimi și scopuri imposibile, inspirate de amintirile unor povești de demult pe care i le spusese mama lui în copilărie, povești care aveau îndeobște finaluri groaznice.

Apoi Șoarecele îl văzu pe Cotoi pășind fără zgomot, lateral, cu trupul vărgat ca latura unei nave de camuflaj trecând printr-un canal încețoșat. Cotoiul se opri, întoarse foarte încet capul spre Șoarece și se lăsă în patru labe. Apoi se auzi un alt sunet, o fluierătură surdă, catifelată în aer, venind din spatele Șoarecelui și percepută prea târziu pentru ca Șoarecele să mai poată reacționa altfel decât strigând un „Nu“ mut, și simți o lovitură violentă în umăr, care-l aruncă pe Șoarece în aer, cu capul în jos, apoi înainte, și ateriză, fără respirație, între cele două pisici.

— Bag samă că te crezi tare deștept, zise Cotoiul.

Șoarecele trase aer în piept și închise ochii.

— Ce știi de Șobolan?

— Șobolanul? zise Șoarecele, ținând ochii închiși.

Imagini cu propriu-i sfârșit i se perindară iute prin spatele pleoapelor. Măcar avea să stea drept, se hotărî, să stea drept și să fie ucis cu ochii închiși. Dar cu ochii închiși lucrurile erau și mai înspăimântătoare. Deschise ochii, apoi îi strânse iarăși. Încercă să stea drept, dar Motanul se întinse și-i apăsă cu laba fața în iarbă.

— Șobolanul are un trecut dubios, zise Motanul.

— Un degenerat moral. Trăiește pe munca altora, zise Cotoiul.

— Și mai rău, adăugă Motanul.

Șoarecele mirosea pământul și iarba udă și simțea greutatea labei, ca o canapea grea pe spinarea lui. Ghearele rămâneau totuși strânse, iar laba era

ciudat de moale.

— Termină-l, zise vocea Cotoiului.

— Încă nu, zise Motanul. Sunt ghiftuit, Cotoiule. N-aș mai putea mânca nimic.

Șoarecele răsuflă.

— Hai să ne distrăm, ce zici? spuse Motanul și, cu asta, Șoarecele fu aruncat în sus și simți o lovitură atroce în maxilar care-l învârti de două ori înainte să se prăbușească înapoi pe peluză. Acuma nu mai ești așa tupeist, zise Motanul.

— Am putea să te omorâm, zise Cotoiul.

— Dar n-o s-o facem, zise Motanul.

— La domnu' Șobolan trebuie să fii atent.

— Gusturile lui, la asta trebuie să fii atent.

Motanul chicoti misterios. Apoi se lăsă tăcere. Șoarecele, în întunericul din spatele pleoapelor sale închise, aștepta sfârșitul. Oare se cuvenea să spună ceva? Era liniște deplină. Când deschise șovăielnic o pleoapă, grădina era iarăși pustie; amândouă pisicile plecaseră, se pierduseră în ceața nopții cu un țipăt surd și o mișcare rapidă a cozii, lăsându-l pe Șoarece cu gura căscată și năucit pe iarbă.

A doua zi, Motanul făcu un număr de progrese spectaculoase. Pe la amiază, se juca alene cu reglajele vechiului radio din pod, frustrat în continuare de incapacitatea de a face mașinăria să funcționeze. Enervat, la a zecea încercare, atacase radioul cu mai multe lovituri brutale de labă, dintre care una pornise canalul patru. Motanul ascultă atent, cu capul lăsat într-o parte. Vocile îi dădură un sentiment de încredere, de superioritate. Numai să fi putut el vorbi așa și orice cale i-ar fi fost deschisă, se gândea. Motanul se uită în spate spre ușă, ca să verifice că era complet singur. Buzele i se mișcară ușor și experimentă câteva sunete. Un mieunat, chinuit și nepisicesc, îi ieși pe gură. Motanul ascultă cu mai multă atenție radioul. Își comprimă buzele și apăsă cu limba cerul gurii.

— Este ora nouă, zise el, imitând radioul în ceea ce credea a fi o pronunție clară în engleza standard.

Entuziasmat, Motanul se repezi în jos pe scări, intonând încet „Este ora nouă", iar apoi în curtea interioară. Acolo avu cea de-a doua revelație a zilei, fiind martor la o interesantă adunare a șoarecilor de câmp.

Așezat pe obișnuitul său pervaz, de unde putea vedea fără a fi văzut, Motanul îi privi pe doi șoareci de câmp cărora le vânduse recent o proprietate destul de neatrăgătoare, situată elegant lângă conducta de scurgere de la chiuveta din baie. Cei doi șoareci de câmp discutau despre starea curții.

— Ai naibii ciulini, zise unul, frecându-și jalnic antebrațul. Ai naibii ciulini, trebuie smulși.

— Nu po' să smulgi ciulinii fără oameni. Nu ie treaba noastră, zise celălalt.

Apoi mai veni un șoarece de câmp, plângându-se și el de ciulini. Pe scurt, era o mulțime întreagă de șoareci de câmp, discutând despre ciulini, fără a ști că Motanul ședea pe pervazul de deasupra.

Urmărind toate acestea, Motanul fu surprins să-l vadă pe unul dintre șoarecii de câmp dezbrăcându-se până la brâu și începând să sape, urmat de altul și de altul, până când scoaseră din pământ și răsturnară unul dintre cei mai mari ciulini și îl târâră la mare distanță de curtea interioară. Iar după asta urmă alt ciulin, apoi altul, până când toată curtea fu mai curată decât fusese vreodată pe vremea Profesorului.

Motanul stătu pe pervaz toată după-amiaza, neclintit, cu excepția unor ocazionale răsuciri sau rânjete de satisfacție, în timp ce șoarecii de câmp trudeau și asudau și se zgâriau în spinii dureroși care acopereau ciulinii și se opinteau și își suceau brațele ca să curețe curtea interioară. La lăsarea amurgului, în ochii Motanului sclipea o lumină ciudată. Un echilibru natural! Ordine naturală din efort individual. Inițiativă, întreprindere, putere! Era atât de simplu! Iar mormanul de ciulini doborâți stătea dovadă.

Motanul era într-atât de copleșit de uimitoarea descoperire a vorbirii,

încât nu băgă de seamă dispariția Șobolanului și a Șoarecelui. Își petrecea timpul zbenguindu-se pe sub garduri, exersând scurte fraze și formule conversaționale într-o varietate de stiluri și accente sau, uneori, fredonând genericele celor mai cunoscute programe. Ezita totuși să-și etaleze noile puteri în fața celor care contau cu adevărat; nu ignora efectul pe care l-ar fi putut avea acest lucru; ani în șir, oamenii fuseseră deprinși cu o imagine a pisicilor ca niște ființe șirete, decorative, dar limitate. Șocul vorbirii (și al vorbirii elevate, pe deasupra), medita Motanul, s-ar fi putut dovedi prea mult pentru ei, iar ei ar fi putut reacționa printr-o reprimare crudă, prin ridiculizare sau prin amândouă.

Cu prima ocazie, încercă doar un solemn și profund „Salut", intrând în bucătăria casei de alături. Era un „Salut" pe care-l încercase de multe ori și îl exersase în fața oglinzii, un salut burghez, cu bun-simț și fără urmă de amenințare, cu o nuanță de blândețe. Fu complet ignorat de doamna Digby (stăpâna casei), într-o asemenea măsură încât Motanul se gândi că poate își judecase greșit propria-i capacitate de vorbire.

— Salut! zbieră el. Bună dimineața. Este ora nouă.

— Poftim? zise doamna Digby, surprinsă, privind în jos la el cu fața ei binevoitoare și ovală, după ce abandonase vasele de la micul dejun.

Apoi se aplecă și-l mângâie pe Motan, iar Motanul se uită în sus la ea, torcând și radiind.

— Eu sunt Motan, zise el. Sunt Motanul.

Doamna Digby încruntă din sprâncene, descumpănită de claritatea bruscă a pronunției Motanului și de incontestabila licărire de inteligență însetată de cunoaștere din ochii lui.

— MOTAN! strigă Motanul. Mă cheamă Motan.

Doamna Digby se aplecă și îl luă pe Motan în brațe.

— Vai, dar ce animal ciudat mai ești, zise ea.

Fiind dintre aceia care le socotesc pe pisici mai umane decât oamenii înșiși, nu era prea surprinsă să descopere o pisică aparent capabilă să vorbească. Mai mult – în mica ei lume visătoare de treburi domestice, când mintea îi hoinărea adesea, aproape orice era posibil pentru ea.

Dar acum, luat prin surprindere de brusca ei apropiere, Motanul înțepeni și își scoase toate ghearele, apucând strâns brațul doamnei Digby. Doamna Digby înțepeni și ea, strângându-l pe Motan și declanșându-i impulsul de fugă. Incapabil să se controleze, labele Motanului se învârtejiră, cu ghearele în afară, agățându-se de brațele ei goale, iar ea îl aruncă în partea cealaltă a bucătăriei, unde ateriză stângaci pe linoleum, trist și supărat. Și totuși, în scurtele momente cât stătuse în brațele ei, simțise pe blană apăsarea caldă a sânilor și mirosul delicat al părului ei cu mustățile, iar ochii ei cenușii, pentru o clipă, îi zâmbiseră.

— Nu mă zgâria, pisică nesuferită, zise ea.

— N-am vrut, zise Motanul, lingându-se. Nu m-am putut abține.

Într-o zi, își zise el, va avea și el o bucătărie ca a ei. O va invita și-i va arăta. O va impresiona cu conversația lui și va vorbi despre multele lucruri pe care le învățase recent de la radio: muzica lui Bartok, mașinile de tuns iarba, prețul bălegarului de fermă și lucrările Domnului în viața de zi cu zi. Ea va ajunge să înțeleagă de ce e în stare un Motan.

În ce o privește, doamna Digby nu era o femeie pe deplin fericită, fiind căsătorită cu un domn Digby care se dădea în vânt după muncă, reparațiile interioare și ultimele modele de automobile, în vreme ce ea avea o educație care fusese destul de excentrică încât s-o înzestreze cu o perspectivă mai largă asupra posibilităților din lumea reală.

Prin urmare, o dată trecut șocul inițial al motanului vorbitor, ea descoperi că îi făceau plăcere vizitele lui în diminețile sau serile de singurătate când domnul Digby era plecat, precum și sentimentul de ilicit pe care compania lui i-l provoca. Avea parte, în sfârșit, de ceva special, pe care domnul Digby nu-l putea cumpăra din magazine. Iar capacitățile de vorbire limitate ale Motanului, mărginite în principal la anunțuri despre oră și fragmente de știri și analize, și totuși presărate din când în când cu idei care nu puteau fi simple accidente (sau repetări ale unor lucruri auzite altundeva), o încurajau să fantazeze

îndelung la ceea ce ar fi putut realiza el dacă i s-ar fi permis să-și atingă potențialul maxim.

Între timp, Motanul își intensifica programul educațional. În fiecare noapte dădea drumul la radio și parcurgea frecvențele, căutând informații. Mintea lui neinstruită, până acum lipsită de orice cunoștințe, ajunse să înflorească, să strălucească, asemenea unei amibe, hrănindu-se noapte de noapte cu gândurile lumii. Ascultă serialele după Dickens, „Astăzi în Parlament" și „Ora întrebărilor", „Ora femeii" și „Familia Archer", toate aruncate laolaltă în gol.

Ascultând, Motanul devenea nu mai uman, dar plin de lucruri umane, convins de valoarea gândirii, nu pentru valoarea ei în sine, ci prin aprecierea volumului și a greutății ei depline și plicticoase.

Apoi, într-o zi, se îndreptă spre vechiul telefon din colț. În câteva minute, formase deja un număr. Dându-se drept Dan Archer, comandă prin telefon un card de credit și dădu datele Profesorului de pe o factură pe care o găsise.

Blana Șoarecelui era leoarcă de rouă. Coti la capătul grădinii și se cățără pe un fir de iarbă înalt ca să se uite în spate, spre casă. Acum îi părea întrucâtva străină, cu peluzele crescute peste măsură și plăcile de ardezie desprinse din acoperiș. Ferestrele erau prăfuite și abia dacă reflectau lumina lunii pline care atârna deasupra pajiștii. Șoarecele nu dorea să meargă acasă, la spațiile goale în care se auzea ecoul și la umbletul catifelat al Motanului, nici măcar la Șobolan și la uneltirile lui neîncetate. Încă nu.

Șoarecele trase adânc aer în piept și începu să coboare pe tulpină spre pământ. Stomacul îi ghiorăia neplăcut și zgomotos, așa că în coborâre culese câteva semințe de iarbă și le mestecă, punând și în buzunar ca să aibă mai târziu în noapte, la nevoie.

— Am nevoie de spațiu ca să gândesc, mormăi Șoarecele, călcând cu atenție pe sol.

Firele de iarbă păreau să ascundă lumina lunii, dar Șoarecele găsi o potecă destul de solidă dedesubt, îndepărtându-se trist de „Chez Maupassant".

Mult mai târziu și mult mai departe pe pajiște auzi Șoarecele pentru prima oară zgomot de pași. La început confundă sunetele cu cele ale vacilor, dar apoi auzi o voce răgușită strigându-i numele: „Șoricilă! Șoricilă! Unde ești, Șoricilă?" și întrezări o licărire slabă de lumină printre firele de iarbă, croindu-și drum către el. Vocea strigă din nou: „Nu! Nu! Nu pe-acolo. La tribord! La babord! Aici!" și un mic grup năvăli din tufe, condus de patru șoareci de câmp asudați, cu buzunarele ticsite cu mâncare, iar în cele din urmă Șobolanul însuși, gâfâind, splendid în uniforma lui militară și ducând în mână o mică busolă.

La vederea Șoarecelui, Șobolanul păși hotărât înainte și-l îmbrățișă, aproape răsturnându-l.

— Șoarece, strigă el. Ce dracu' cauți aici? Repede, băieți, dați-i Șoarecelui o pătură!

Ochii Șobolanului scăpărau în lumina lunii. Părea mult mai slab, i se păru Șoarecelui. Părul de pe bot îi încărunțea.

— Și mi-ai văzut cumva servieta, Șoarece? întrebă el. Și masa pliantă? Unde-s? Naiba să te ia, Șoarece prost, unde-ai umblat?

Motanul găsi vechiul catalog de comandă prin poștă în pod, printre ziarele și facturile împrăștiate. Îl răsfoi într-o doară. Canapeaua de piele îi atrase atenția. De când nu mai dormise oare pe o canapea, se întrebă el. Iar pagina următoare înfățișa un birou, cu pereții plini de cărți. O femeie atrăgătoare, nu mult deosebită de doamna Digby, stătea tolănită pe un scaun de oțel, citind. Motanul sări peste paginile despre băi și studie în amănunt bucătăriile.

CAPITOLUL CINCI

IUBIRE NEÎMPĂRTĂȘITĂ

– Șobolane! strigă Șoarecele.

Nu-l vedea pe Șobolan. Un pistol de capsare pocnea ca o mitralieră în camerele de la etaj, prinzând materialul de sub covor.

— Tu ești, Șoarece? îi răspunse vocea Șobolanului.

— Ce se-ntâmplă? strigă Șoarecele, iar apoi Șobolanul apăru, răzbătând cu greu prin covorul gros și alb ca zăpada, tăind în stânga și-n dreapta în calea lui.

— Șoarece! Ești teafăr? zise Șobolanul, gâfâind, în timp ce se ridica anevoie și depunea un balot de covor berber proaspăt tuns la picioarele Șoarecelui.

— Nailon, se înecă el, cu desconsiderare. De unde-a apărut?

Înainte ca Șoarecele să-i poată răspunde că nu știa, se auzi o bufnitură surdă și cea mai mare canapea pe care o văzuseră cei doi fu depusă în mijlocul livingului de către doi hamali. Un ceas cu pendulă, negru, lăcuit, în stil extrem-oriental, îl urmă și fu așezat lângă perete. Apoi îl văzură pe Motan.

— Pare strâmb, zise Motanul, într-o limbă pe care animalele o recunoscură, dar pe care nu-l auziseră niciodată vorbind-o.

Părea mult mai masiv decât și-l amintea Șoarecele, și cumva mai puternic, ca și cum ar fi fost în același timp Motan și ne-Motan, în continuare unul dintre ei, din punct de vedere fizic, la nivelul lor, și totuși cu o parte din el altundeva, unde lumea lor nu mai putea interveni într-a lui.

Animalele se adăpostiră în cadrul ușii Șoarecelui, în timp ce „Chez Maupassant" începea să se umple cu tot soiul de obiecte: auziră cum ferestrele de la etaj erau deschise larg la ordinul Motanului, iar apoi un pat dublu fu urcat în dormitor, urmat de o oglindă de perete cu ramă aurită.

— De unde-a făcut rost de toate astea? șopti Șoarecele.

— Asta e fraudă. O clasică abordare pe termen scurt. N-o să dureze. O să ne-ntoarcem imediat de unde-am plecat, zise Șobolanul înverșunat, urmărind cu ochii fiecare nou obiect cum apărea și era controlat de Motan (care remarca din când în când că un obiect sau altul fusese puțin ciuntit la transport, sau

costase ceva parale, sau poate trebuia să fie în altă nuanță de bej sau de roz).

Toată ziua trudiră hamalii, umplând treptat „Chez Maupassant" de jos și până sus. Motanul umbla încoace și încolo surescitat, trecând glonț dintr-o încăpere în alta și strigând în găurile de șoarece:

— Poftim, Șoricilă. Vezi? Vezi ce se poate face!

La ora nouă, oamenii își terminară treaba, iar „Chez Maupassant" se transformase într-un amestec bizar de stiluri. Draperii de catifea roșie stăteau lângă tapiseria de pe perete care înfățișa un cerb încolțit. Apoi Motanul comandă mâncare la pachet.

— Vreau rață cu calmar fu yung în stil chinezesc Pekin, zise Motanul.

Șobolanul și Șoarecele, de-acum lihniți de foame, erau zăpăciți de această cerință ciudată și exotică.

Apoi avură parte de o nouă surpriză. O voce de femeie îi răspunse Motanului. Privind afară, Șoarecele deslușea silueta doamnei Digby, tolănită pe canapeaua cea nouă.

— Aș putea să mănânc o casă întreagă, zise doamna Digby. Ia-mi niște purceluși de lapte la grătar în sos de castane!

În spatele plintei, Șobolanul și Șoarecele se înghesuiau să vadă mai bine ce se întâmplă, împingându-se unul pe altul și trăgând cu ochiul prin ușa joasă de la casa Șoarecelui.

— Stă în poala ei! zise Șoarecele.

— Ce tupeu pe el, zise Șobolanul. Și ce-i ăla purceluș de lapte?

În timpul serii, observară că Motanul și doamna Digby se uită împreună la „Panorama", Motanul stând confortabil și fiind hrănit cu bucățele de mâncare. Din când în când, un bob de orez sau o felie de legumă mai cădeau pe covor, iar Șobolanul și Șoarecele le notau poziția pentru mai târziu, după ce Motanul se va fi culcat.

Șoarecele privi cum Motanul începu să frământe ușor puloverul de lână moale al doamnei Digby și să-i povestească despre cât de remarcabile și iscusite sunt pisicile la o gamă largă de treburi casnice folositoare, cum ar fi eradicarea dăunătorilor și a paraziților de orice fel. Doamna Digby îi mângâia blana și observă cât de netedă și de lucioasă devenise, iar Motanul, lingându-și buzele pe furiș, avansă și mai sus pe puloverul ei.

— Nu, te rog, zise doamna Digby când fața lui o atinse pe a ei, în căutarea unui sărut.

Apoi se ridică. Motanul căzu din poziția lui confortabilă, aterizând scălâmb la picioarele ei pe noul lui covor berber. Doamna Digby își îndreptă hainele, periindu-și părul de pisică de pe fustă.

Curând o văzură pe doamna Digby cum se furișa în tăcere din casă, în timp ce Motanul se întoarse pe canapea, unde stătu, încremenit ca un sfinx, până aproape de miezul nopții, când îl doborî somnul și se rostogoli pe spate, sforăind, cu coada atârnându-i peste marginea canapelei.

— Ce opulență, rosti Șoarecele printre dinți.

— Parte dreaptă pentru toți, șopti Șobolanul, scoțând de la curea o jumătate de foarfecă. Hai, Șoarece, să mergem!

O dată ajunși pe canapea, Șoarecele și Șobolanul ocoliră labele întinse ale Motanului, puse nonșalant pe perne. În întuneric, fața Motanului era încețoșată. Nasul lui împroșca și absorbea aerul nopții. Mustățile îi zumzăiau, rigide și albe. O mică picătură de salivă i se scurse de pe buzele negricioase. Limba îi ieși puțin printre dinți. Șoarecele, trecând în grabă pe lângă el, îi văzu fiecare por, iar pe chipul Motanului, conturat de o dungă maronie ca marile înălțimi pe o hartă, zâmbetul celor adormiți. Ce lucru ciudat e un Motan, se gândi Șoarecele, și plecă repede din loc.

Ajungând în cele din urmă la brațul canapelei, Șoarecele se strădui să-și păstreze autocontrolul în timp ce aranja cârligul de fier și funia care atârna de el. Deja simțea cum devine periculos de înflăcărat și își pierde luciditatea.

— Brânză, oftă el și rânji tâmp, cu mustățile strâmbe. Oh, brânză!

Șobolanul îi aruncă o privire nerăbdătoare, parcă sătul de slăbiciunile lui. Iar apoi azvârli în sus cârligul, care sclipi argintiu pentru o clipă într-o rază de lună înainte de a se auzi izbindu-se de suprafața mesei noi a Motanului.

Șobolanul smuci firul, trăgând cârligul pe suprafața lucioasă cu un zgomot puternic de răzuială, până când se prinse zdravăn într-o crăpătură din margine. Șobolanul dădu din cap, iar Șoarecele începu să se cațere, punând braț după braț, prin lumina lunii, tot mai bezmetic. Cu mai puțin de jumătate de metru înainte de ieșindul care ducea la suprafața mesei, făcu nesăbuința de a se uita în jos. Mirosul de brânză și de mâncare chinezească era copleșitor, o brânză ciudată, exotică, precum Jaarlberg-ul cumpărat cândva de profesor pentru a sărbători publicarea unuia dintre articolele lui, și rață, și sos de castane. Livingul se învârti nebunește dedesubtul Șoarecelui, parcă zărit dintr-un avion care zboară la foarte mare altitudine.

— Brânză ca pe vremuri! jubilă Șoarecele.

Dedesubt, pe canapea, Șobolanul se străduia neliniștit să vadă prin întuneric.

Dând de muchia mesei, Șoarecele se aburcă peste ea. O dată ajuns sus, rămase un moment întins pe suprafața netedă.

Pe masă era o învălmășeală de tăvi masive, ca niște vagonete. Printre ele, arcurile de oțel ale unei capcane de șoareci stăteau încordate.

— Hai, Șoarece... dă-i drumul odată! șuieră Șobolanul de dedesubt.

Șoarecele înaintă pe pipăite prin obscuritate, alunecând pe niște vin vărsat, pe care Motanul îl degustase în mod necugetat.

— Ce-i sus, Șoarece?

Șobolanul se lăsă pe spate, încercând să vadă, dar nu putu să deslușească decât conturul neclar al spatelui Șoarecelui și sclipirea staniolului. Îl auzi pe Șoarece murmurând cuvântul „Brânză“ și apoi Șobolanul scoase un zbierăt puternic – care, de n-ar fi fost vinul băut, l-ar fi trezit pe Motan – și se cățără pe funie și îl împinse cu umărul pe Șoarece chiar când labele lui mici și roz se întindeau chircite drept spre mijlocul capcanei puse de Motan.

Șoarecele alunecă pe tăblia foarte netedă a mesei.

— Ai grijă, Șoarece! Pentru numele lui Dumnezeu, e o capcană! strigă Șobolanul.

— Capcană? murmură Șoarecele, cu o nuanță de nemulțumire în glas.

Șobolanul se aplecă și-l trase înapoi în picioare. Șoarecele ocoli placa de lemn pe care stătea brânza, ca să examineze aparatul. Șobolanul, mai precaut, îl ținea de coadă, ca nu cumva să pășească în fața și s-o declanșeze.

— Dac-o atingi, pârghia aia mică e eliberată și cercul de fier de sus cade și-ți frânge gâtul, Șoarece, îi explică Șobolanul cu cruzime, arătând spre diverse componente ale mecanismului, scos din sărite de naivitatea Șoarecelui.

Șoarecelui, care nu mai întâlnise niciodată un asemenea lucru, nu-i venea să creadă.

— E un platou de brânzeturi, zise el.

Într-adevăr, mirosul de brânză îi provoca probleme mari. Chiar în acest moment simțea cum vorbele Șobolanului deveneau mai distante, parcă printr-un văl subțire de aburi benigni, care le golea de sens. Chiar în acest moment, perspectiva morții în mașinărie, pusă în balanță cu gustul brânzei bune, părea ciudat de romantică.

— Mors in Fromagium, rosti el printre dinți și încercă pentru ultima oară să se avânte înainte.

— Treci înapoi! strigă Șobolanul. Șoarece tâmpit!

Șobolanul înșfăcă mai zdravăn coada Șoarecelui și-l trase înapoi, târându- picioarele, dinspre miros.

— E spre binele tău, Șoarece, să știi. Acum uită-te.

Cu grijă, Șobolanul luă un băț de chibrit dintr-o cutie de lângă scrumieră și-l vârî în mecanism, respirând ușor de parcă ar fi căutat combinația unui seif extrem de periculos. Capcana se trânti, închizându-se cu un zgomot cumplit de metal pe metal. Chibritul fu tăiat drept în două, iar partea de sus se aprinse și zbură sus în aer ca o rachetă de semnalizare, iluminând întinderea livingului de dedesubt și pe Motanul care dormea tun. Un văl de fum albăstrui pluti peste masă. Șoarecele tuși. Șobolanul făcu un pas în față prin fum.

— Iată, Șoarece, zise el cu multă satisfacție în glas. Acum vezi ce crudă poate să fie lumea?

Și, cu aceasta, culese brânza din capcană, adulmecându-și degetele, și i-o întinse Șoarecelui recunoscător.

— Mulțumesc, Șobolane, zise Șoarecele, umil, și mușcă din brânză.

După câteva înghițituri mari, făcu o pauză:

— Dar e o chestie medievală, Șobolane, zise el. Al dracului de medievală. Cine ar născoci așa ceva? Uită-te la ea. E o paradigmă a existenței noastre post-umane, nu? Curios de simbolică, promițând o răsplată, dar în realitate oferind contrariul, o sinteză perfectă, o dialectică, o...

— Da, Șoarece, zise Șobolanul sec. Să mergem!

Șoarecele se ridică în picioare, cu ochii tulburi, și încercă să-și scuture brânza de pe haină, conștient că avusese o întrebare importantă pe care voise să i-o pună Șobolanului și totuși nesigur care era aceasta și de ce era atât de importantă.

— Iar am murdărit haina, Șobolane, îngăimă el. Îmi pare rău. Nu vii pe la mine, Șobolane, ce zici? spuse el.

Poate că acasă avea să-și amintească întrebarea. Totodată, își dădu seama că nu voia să stea singur.

— Să uităm toate astea.

Făcu un gest larg, spre nimic în mod special.

— Nu putem, Șoarece, zise Șobolanul, deodată furios, și se apropie și-i trase câteva palme Șoarecelui.

Privirea Șoarecelui se limpezi pe loc. Obrajii îl înțepau. Îi era rău.

— Hai, Șoarece, pentru numele lui Dumnezeu, vino-ți în fire.

Șobolanul părea supărat, Șoarecele vedea asta. Supărat pe ce? Supărat pe el? Până să apuce să întrebe, Șobolanul părea să fi sărit în gol. Șoarecele clipi și aruncă un ochi în jos, spre canapeaua de dedesubt, unde-l vedea pe Șobolan cu foarfeca ținută în față, trecând în vârful degetelor pe lângă Motanul adormit.

— Șobolane! strigă el. Așteaptă-mă!

Șoarecele ajunse la marginea mesei și, cu simțurile tocite de exces, se aruncă în aerul nopții, aterizând cu câteva ricoșeuri dure, dar distractive pe canapeaua de dedesubt.

Motanul dormea liniștit, adâncit într-un vis în care el și doamna Digby dansau pe o minunată podea lustruită, aflată, în mod ciudat, într-o casă de oaspeți de pe malul mării. Din când în când se auzeau țipetele pescărușilor trecând pe deasupra, printre candelabrele false. Doamna Digby îl ținea pe Motan în brațe cu blândețe, scuzându-se pentru că-l repezise, în timp ce alunecau împreună pe podea, pe muzica unui octet care cânta o versiune în ritm rapid a *Anotimpurilor*. Apoi, din păcate, un pescăruș scăpă un cap de pește lângă piciorul doamnei Digby, iar Motanul se smulse imediat din îmbrățișarea ei, ca să-l înfulece de pe podea. Când Motanul se uită în sus, doamna Digby dispăruse.

Motanul se trezi. Era dimineața. O lumină cenușiu-verzuie se filtra prin draperii. Avea gura uscată. Doamna Digby chiar plecase. Se ridică greoi în picioare, neobișnuit cu vinul și cu confortul unei canapele pe care să doarmă după ce băuse.

Dar, chiar din clipa când se trezea, Motanul remarcă un miros slab, poate de șosete sau de cărți sau de copii. Nările îi zvâcniră. Se întinse înainte și amușină canapeaua din fața lui, se întinse în sus și amușină chiar tăblia mesei la care cinaseră el și doamna Digby.

— Șoarecele! zise el printre dinți.

Apoi observă o zgârietură urâtă, zimțată pe suprafața mesei, acolo unde alunecase cangea Șoarecelui.

— Naiba să-i ia! strigă el și își plimbă ușor laba peste zgârietură, cu ghearele nedesfăcute.

CAPITOLUL ȘASE

TRĂDĂRI

Șoarecele fredona în mers, cu burta satisfăcător de plină. Foarte atent, strecură prada prin ușa secretă, care dădea, pe după plintă, în ciudata lume de dedesubt și care conducea de acolo, prin multe cotituri, la răsuflătoarea de lângă stratul de hortensii, aproape de locul unde înainte se aflau pubelele.

Mergând, Șoarecele își zdrăngănea cheile. Era ceva neobișnuit, recunoștea el, să trebuiască să treacă prin golul de sub podea, dar în ultima vreme Motanul păruse foarte bine informat despre mișcările lui.

Sub parchet, bezna era străpunsă doar de o dâră apoasă de lumină hibernală dinspre răsuflătoare, de unde adia un miros ușor al grădinii de afară. Cu atenție, Șoarecele își croi drum printre mormanele de cărămizi sparte, conducta de apă și ziarele sfărâmicioase lăsate de constructorii edwardieni cu mulți ani în urmă. Insecte uriașe strigau și se năpusteau prin praf în timp ce Șoarecele înainta cu greu.

— Nț! Nț! zise el, iritat, când funinginea începu să i se pună pe singura lui jachetă, iar pânzele de păianjen să i se prindă de nas.

„Măcar aici sunt în siguranță“, se gândi Șoarecele, ajungând la răsuflătoarea ruginită care ținea lemnul uscat sub podea și deschizând-o mai larg cu cheia, încrezător cel puțin că Motanul nu avea să fie acolo.

Dar Motanul era acolo. Ochii lui și fața lui, ca Omul cu Masca de Fier, îl priveau pe Șoarece prin răsuflătoare.

— Șoarece, șopti Motanul. Tot eu sunt, Șoarece.

Apoi laba Motanului trecu peste deschizătura spre lumea de afară, ghearele care zgrepțănau fără rezultat gratiile scoțând un zgomot sec, osos care-i strepezi Șoarecelui dinții.

— Pare să știe tot timpul unde sunt, Șobolane, zise Șoarecele.

— Hm, zise Șobolanul, gânditor, aplecându-se spre șemineul din vizuina lui, îmbrăcat în pantaloni de golf și o veche șapcă Morris din tweed.

Mirosul de cârnați prăjiți umplea încăperea, iar Șoarecele vedea balansoarul tras lângă foc și o sticlă pe jumătate goală de rachiu de păpădie pe blatul din bucătărie. Șobolanul se cam înroșise la față, avea nasul mai lucios ca de

obicei, iar Șoarecele era surprins să vadă că Șobolanul își încheiase nasturii hainei în ordine greșită.

— Cârnați? întrebă Șoarecele. De unde-ai făcut rost de cârnați, Șobolane?

Șobolanul tresări cu vinovăție.

— Cârnații, bătrâne, zise el. Unul dintre multele beneficii, adăugă neclar, împungând cu un băț în tigaie.

— Beneficii?

— Păi da, Șoarece, sunt și beneficii, știi, în toată treaba asta.

Deasupra, Șoarecele auzea bubuiturile și huruiturile Motanului, care-și împingea încoace și încolo, prin grădină, noua mașină de tuns iarba.

Apoi Șobolanul se întoarse, se apropie de Șoarece și-i trecu un braț peste umăr.

— Șoarece, începu el. Am stat mult timp împreună, nu-i așa, și ai încredere în judecata mea, nu?

— Da, Șobolane, absolut! zise Șoarecele.

— Și știi că n-am greșit niciodată. Bătrânul Șobolan n-a greșit niciodată în nici o privință.

Șoarecele ezită să răspundă.

— Unde vrei să ajungi, Șobolane?

— Ei bine, zise Șobolanul, trăgând aer în piept și luându-și cea mai ciudată expresie pe care și-o putea aminti Șoarecele. Nu cred c-o să-l învingem pe Motan, zise el.

Șoarecele se simți de parcă Șobolanul îi smulsese mustățile din rădăcini.

— Auzi-l. Auzi-i mașina de tuns iarba. Animalele sunt impresionate, zbieră Șobolanul înainte ca Șoarecele să poată vorbi.

Zgomotul mașinii de tuns iarba se opri.

— Și, sincer, să recunoaștem, și eu sunt impresionat de Motan, strigă Șobolanul. Poftim, n-ai poftă de niște brânză, Șoarece? Mi-a dat niște Cheddar pentru tine.

— Ce-a făcut? zise Șoarecele, neîncrezător.

Șobolanul întinse o farfurie albastră, mare și ciobită, pe care se afla o bucată considerabilă de Cheddar de casă, bine maturat, cu suprafața puțin crăpată de învechire.

— Ai putea să te îmbuibi cu brânză, Șoarece, cum îți doreai, zise Șobolanul. Și uită tot ce s-a-ntâmplat. Știi, mi-am cam pierdut capul acu două nopți.

Șoarecele se zgâi la Cheddar.

— Am înțeles eu greșit, vezi tu, Șoricilă, explică Șobolanul. Nu-i nici un rău că Motanul are lucruri, nu vezi? Poate să aibă câte poftește.

Șobolanul tună atât de tare încât Șoarecele trebui să se ferească. Poate Șobolanul credea că surzise. Poate că Șobolanul însuși surzise nițel la bătrânețe. De ce vorbea așa de tare? Vechile sentimente: strălucirea gălbuie, falsa melancolie, filozofarea, începură să-l cuprindă pe Șoarece. Păru cât pe ce să ia farfuria, apoi deodată, într-un moment de furie, Șoarecele o trânti pe podea.

— N-am nevoie de afurisitul tău de Cheddar, Șobolane, zise el.

Șoarecele mergea repede, fără a se uita în urmă. Lacrimi amare îi umpleau ochii. De data asta nu doar abandonat de Șobolan, ci trădat! Străbătea grădina trecând de garduri și ziduri despărțitoare, orbit de lacrimi. Cum era cu putință? Șoarecele se opri. Grădina se desluși, goală cu excepția câtorva păsări, în vârful unuia dintre bătrânii liliieci care creșteau deasupra grădinii, și a Motanului, stând pe pervazul lui, spălându-și labele, cu ceea ce Șoarecelui i se păru un zâmbet pe buze. Dar ceva nu era în regulă, se gândi Șoarecele. Ceva, undeva nu era chiar cum părea cu Șobolanul.

Motanul, observând, îi văzu doar lacrimile și râse în sine. Bătrânul Șobolan nu era chiar așa de nepriceput, se gândi Motanul, aplecându-se acum să-și curețe părțile intime. Bătrânul Șobolan își cunoștea interesul.

— În materie de lucruri materiale, zise Motanul, mai târziu în aceeași zi, vezi ce bine dotat sunt.

Șobolanul încuviință îndatoritor și mușcă dintr-un cârnat de cocktail.

— O, da, Motane, te-ai descurcat de minune. Casa e un triumf, zise el mieros.

Motanul îl cercetă bănuitor. Șobolanul, se gândea el, era de o efuziune nemăsurată în laudele lui. Nici nu visase că Șobolanul avea să fie convins atât de ușor, și totuși, da, știuse dintotdeauna că e slab și oportunist, se gândea Motanul. Și, oricum, cu siguranță convertirea Șobolanului dovedea cât de corecte fuseseră ideile Motanului de la bun început!

— Îmi place mai ales ceasul. Ceasul pe care l-ai cumpărat e impresionant în mod special. Ai făcut niște lucruri uimitoare, Motane. Mi-a luat ceva până să-mi dau seama, dar, într-adevăr, stilul desăvârșit...

Șobolanul umbla cu măguleli, iar bănuielile Motanului aproape că se topiră. Incredibil. Cel mai implacabil adversar al lui! Cât de puternice deveniseră, într-adevăr, ideile sale și cât de convingătoare era etalarea ostentativă a bogăției. Da, se gândi Motanul, el și motanul aveau mult mai multe în comun decât își imaginase. Nu era oare adevărat că toate ideile, în esența lor, se uneau oricum într-un singur mod de gândire, sinonim cu cele mai adânci gânduri și dorințe ale lui?

Motanul privea grădina, în timp ce Șobolanul se îndopa cu mâncarea pe care i-o oferise, lacom, neîndemânatic, observa Motanul, și fără maniere. Se lăsă tăcere, iar în tăcere Motanul simți cum îl cuprinde o oarecare tristețe. Oare cei de teapa Șobolanului aveau să-i fie tovarăși pentru totdeauna? Câtă siguranță era în asta?

— E vorba de latura spirituală, Șobolane, zise Motanul, hotărât brusc să-și descarce sufletul, și totuși stingherit și stângaci în timp ce dădea târcoale subiectului care-l apăsa cel mai mult, încurajat de confidențele Șobolanului și cunoscând după reputație judecata Șobolanului, cel puțin în problemele sentimentale.

— Doamna Digby? întrebă blând Șobolanul, simțind ocazia pe care o așteptase cu atâta răbdare.

Imediat adoptă o atitudine profesională, binevoitoare, ca și cum Motanul și sentimentele lui ar fi fost în acel moment cel mai important lucru din lume pentru el.

— E vorba de doamna Digby? îl îndemnă el ca să-l ajute.

— Mă așteptam măcar să mă simpatizeze, zise Motanul.

— Să te simpatizeze? murmură Șobolanul.

Apoi, preluând iute inițiativa, se aplecă în față.

— O să vorbesc deschis, zise el. Din experiența mea, femeilor le place forța brută, zise el. Asta și mașinile moderne conduse cu viteză. Și trebuie să porți ceva mai elegant dacă vrei s-o cucerești.

Motanul asculta concentrat. Erau cuvinte pe care-i plăcea să le audă. Își linse buzele. Șobolanul avea dreptate. Șobolanul se pricepea la lucruri din astea. Șobolanul părea adâncit în gânduri.

— Un smoching de catifea sau nu, stai așa... și Șobolanul păru să facă o pauză, ca și cum tocmai i-ar fi venit o idee absolut genială. Ascultă, de ce nu te duci CU MAȘINA acasă la doamna Digby? Ziceai că știi să conduci, nu?

Motanul îl cercetă din nou pe Șobolan. Chipul Șobolanului radia intenții bune, entuziasm și sprijin.

— Ai putea să te duci cu mașina. Gătește-te într-un smoching de catifea.

— E ceva mai profund decât smochingurile și condusul, zise Motanul mohorât. Eu sunt pisică, iar ea e o ființă umană.

— Nu, nu! îl contrazise Șobolanul. Ești ceea ce ești AICI, îl împunse el pe Motan în piept. Arată-i cât de profunde sunt sentimentele tale. Vorbește cu ea despre cine ești tu.

Motanul se uita absent la Șobolan. Și totuși nimic din ce încercase nu avusese cât de cât succes. Avea o casă mare cu blender, mașină de tuns iarba și tot restul, dar tot Motan rămânea. Putea să vorbească elevat...

— Învăț franceza, zise el. La radio. Mă descurc destul de bine...

— Știu, știu, zise Șobolanul alinător. Știu cum te simți, Motane. Serios că da. Dar gândește-te la condus mașina, Motane. Vrum! Vrum! O schimbare de viteză de maestru. Tiiit! Tiiit! Nemaipomenit. O să-ți mănânce din palmă.

După ce plecă Șobolanul, Motanul dădu pe îndelete câteva ture prin casă, încercând să se desfete încă o dată cu suprafața moale a covorului berber de sub labele lui și cu cuvertura confortabilă de pe pat. În dreptul ferestrei dormitorului de la etaj se opri și privi grădina casei de alături, unde doamna Digby uda niște azalee, într-un mod liniștit și meditativ. Ochii motanului supravegheau scena de ceva vreme, iar el părea dus pe gânduri. Apoi, destul de brusc, se întoarse, ca și cum ar fi luat o hotărâre.

Șobolanul stătu treaz până seara târziu, în camera lui. Din când în când se ducea să se uite în oglindă după Motan. Îl auzea pe Motan în baie și sunetul Motanului cântând în timp ce proba diferite tipuri de haine. Apoi, în sfârșit, îl văzu pe Motan străbătând ca o săgeată grădina – o străfulgerare de haină albă și ghetre prin întuneric – și trecând dincolo de gard spre garajele de alături.

În seara aceea, toate animalele simțiseră că urma să se întâmple ceva important. Șoarecele văzuse o mică mulțime începând să se adune, cu Șobolanul în frunte, pe straturile de flori care mărgineau aleea. Murmurul unei conversații se auzea în aerul de vară. În garaj era întuneric, cu excepția unei luminițe care pâlpâia.

— Motanul e înăuntru!

— Ce face?

— Așteptați! șopti Șobolanul.

Șoarecele stătea în umbră. Grădina părea cufundată în albastrul nocturn. Florile atârnau, aproape negre, peste marginile sălbăticite, netunse. Șoarecele se străduia să vadă prin beznă, vrând să i se alăture Șobolanului, dar temându-se. Era copleșit de un presentiment. Apoi ușile garajului se deschiseră huruind din balamalele electrice și îl văzu pe Motan pentru o clipă în lumina tabloului de bord, studiind comenzile mașinii. Fără voia lui, Șoarecele se simți înfiorat de ceva, un sentiment, o inspirație, o neliniște, un impuls straniu. Șoarecele își simțea gura uscată.

— Nu. Motane! Nu fi prost! strigă el, surprins cât de puternică îi devenise vocea.

Îndată Șobolanul apăru lângă umărul lui:

— Stai la o parte, Șoarece. N-ai de unde să știi ce-o să se-ntâmple, zise el, înhățându-l pe Șoarece și împingându-l mai adânc în umbră.

— Dar, Șobolane! zise Șoarecele.

Șobolanul îi duse degetele la buze, zâmbindu-i vechiului său prieten, în timp ce un motor pornea în întuneric. Motorul scrâșni, vitezele se cuplară și mașina se zgâlțâi înainte și înapoi, apoi dădu cu spatele pe alee.

— La o parte! Toată lumea la o parte, strigă Șobolanul în timp ce Motanul dădu grosolan cu spatele pe peluză și viră, cu un pocnet de angrenaje, spre stradă.

Animalele își ținură respirația. Motorul vui, roțile se învârtiră și mașina dispăru în norul albăstrui al gazelor de eșapament.

Animalele rămaseră mult timp pe peluză. Unele se duseră la poartă și aruncară o privire pe drumul acum pustiu, mărginit de copaci, spre stradă, unde cotiseră farurile Motanului. În grădină era liniște și simțeau cum li se prinde roua pe haine. Deasupra frunzele foșneau. Apoi, la început slab, auziră sunetul unor sirene în depărtare, apropiindu-se, iar animalele oftară și dădură din cap și o zarvă de consternare se înălță de pe peluză în cerul nopții, tulburând- pe doamna Digby acolo unde dormea.

CAPITOLUL ȘAPTE

UN NOU ÎNCEPUT

Șoarecele privi cum se iveau zorii, cu o infiltrare treptată de culoare dincolo de dealurile îndepărtate, până când primele raze ale dimineții bătură în hornurile și podul cu foișoare de la „Chez Maupassant“, încălzind fleuroanele edwardiene și țiglele coronamentului sculptat. Uitându-se în jos de la o fereastră de la etaj, Șoarecele vedea grădina, încă învăluită de o umbră cețoasă. Peste tot împrejur auzea cântec de păsări, din fiecare tufă și copac.

Șobolanul lucra în cameră, în spatele Șoarecelui, luptându-se cu hârtiile Motanului, care acum erau împrăștiate pe toată podeaua.

— Nu-i dau de cap, zise el, umblând pe covor, cu o bucată de hârtie de marcat atârnându-i în urmă. Ce-i asta? Trei groși de scrumbii afumate? O pereche de fazani, patru sticle de șampanie Bollinger?

— Ce vremuri, zise Șoarecele.

— E risipă. Mai bine fără el! zise Șobolanul.

Șoarecele vedea că avea din nou umbletul tineresc și ștrengar și că fluiera și cânta trăgând încolo și încoace teancurile de extrase de cont, fără a părea, observă Șoarecele, să priceapă ceva din ele.

— Veterinarii! scuipă Motanul, străduindu-se să se ridice.

Printr-o penumbră încețoșată îl vedea pe veterinar, uitându-se la el sub lumina lămpii de birou a doamnei Digby, vedea chiar în nasul veterinarului. Putea mirosi cina veterinarului și aproape că putea spune ce vin băuse veterinarul. Motanul își tot pierdea și-și recăpăta cunoștința.

Se strădui să se ridice, dar haina încheiată strâns alunecase și acum îl ținea. Vedea fața doamnei Digby aplecată deasupra lui, iar părul ei îi mângâia obrazul. Fața ei era neliniștită, îngrijorată.

— Ce s-a întâmplat? întrebă Motanul, dar vocea lui era un croncănit surd și părea distantă.

Își amintea mașina, derapajul și cum porniseră ștergătoarele de parbriz, în locul frânelor.

Acum mâinile veterinarului îi pipăiau corpul. Niște degete oribile, osoase, intruzive, antiseptice, se gândi Motanul. Motanul se zbătu, dar picioarele nu i

se mișcau. Cineva îi ținea picioarele! Veterinarul scoase o seringă. Îndreptau o seringă spre fundul lui! Motanul simți o senzație ascuțită, arzătoare în fese. Sunetul îndepărtat al unui lătrat de câine într-o noapte cețoasă, mirosul unei peluze proaspăt tunse, tânguirea cântecelor de pasăre într-o dimineață de vară îi trecură Motanului prin minte în timp ce penumbra prin care vedea camera începea să se micșoreze, o mijire, o clipire, și Motanul simți cum frica începea să-i scadă, să se piardă, ca un uliu în cerul înalt al verii, zburând tot mai sus.

Doamna Digby îl privea, parcă prin capătul greșit al unui telescop. De ce plângea? Fața îi era brăzdată de lacrimi. Și atunci Motanul își dădu seama, chiar când luminile începeau să pălească, Motanul își dădu seama că toate păsările cântau și că grădina de afară era însuflețită de mișcare; nu o goană fricoasă, timidă și o răcâire tainică, lacomă, ci zgomotul puternic și încrezător, integrat al unor ființe mici care-și vedeau de treabă. Motanul își dădu seama deodată că Șobolanul câștigase.

Apoi auzi plesnetul produs de veterinarul care-și scotea mănușile de cauciuc... Plesnetul mănușilor de cauciuc! Ce ultim sunet cumplit! Camera se întunecă și vocile omenești se pierdură, iar Motanul simți cum îl învăluie somnul, un somn de plumb, final, paralizant, greu.

Șobolanul mai destupă o sticlă de rachiu.

— Șoarece! strigă el. Șoarece, o s-avem nevoie de liste. Și de un depozit sigur. Avem nevoie de numele tuturor animalelor. Câtă mâncare avem? Fiecăruia după imposibilități.

— Posibilități, îl corectă Șoarecele. De la fiecare după posibilități.

Se auzi o bătaie în ușă.

— Intră, se răsti Șobolanul, făcându-i semn Șoarecelui că ar trebui să deschidă clapa oricui era afară.

Șoarecele trase zăvorul („Ca să nu intre curent“, spusese Șobolanul) și în deschizătură se ivi fața subțire, curioasă a unui șoarece de câmp.

— Salut, zise Șoarecele.

Șoarecele de câmp părea emoționat și copleșit de curiozitate.

— Mă scuzați, domnule Șoarece, începu el.

Șoarecele era surprins de această atitudine respectuoasă. Nici un șoarece de câmp nu fusese vreodată respectuos cu Șoarecele.

— Ce e, Șoarece? zise Șobolanul.

— E un șoarece de câmp, zise Șoarecele.

— Dă-i drumul înăuntru, ordonă Șobolanul.

Șoarecele ridică clapa. Micul animal abia dacă era jumătate cât el și alunecă pe linoleum, neobișnuit cu netezimea acestuia.

— Ai grijă, zise Șoarecele, ajutându-l să se ridice.

Aproape imediat, un alt ciocănit se auzi la clapă.

— Acum ce mai e? se răsti Șobolanul.

— Încă unul, zise Șoarecele, deschizând și descoperind afară un alt șoarece de câmp, leit cu primul.

Privind spre grădină (unde de acum ploua), Șoarecele văzu un întreg alai de animale: niște cârtițe, o mare de șoareci de câmp, trei veverițe, adunate în curtea interioară.

— Mai sunt și alții, Șobolane, strigă el.

— Invită-i pe toți să intre, zise Șobolanul.

Încet, bucătăria se umplu de animale. Neobișnuite cu luxul fostului stil de viață al Motanului, se șterseră pe picioare, făcură ochii mari și o luară târșâit spre living. Șobolanul sări pe măsuță, cu lumina lămpii de birou ca un reflector îndreptat asupra lui, și purtându-și pelerina trecută elegant pe un umăr.

— Bine ați venit, zise el. Bine ați venit la un „Chez Maupassant“ care este cu adevărat al vostru!

CAPITOLUL OPT

ODIHNĂ ȘI PACE

Motanul se ridică anevoie în picioare. Se simțea amețit. Avea picioarele amorțite. Gura îi era uscată. Cât băuse? Unde se afla? Nu-și amintea nimic. Era, în mod misterios, ud. Avusese un vis groaznic. Un vis groaznic de-a binelea. Scutură din cap. Încercă să se spele. Îi era incredibil de sete. Se împletici pe podeaua din bucătăria doamnei Digby. Era mort? Clapa din ușă flutura în vânt, dând spre lumea de afară. Motanul scoase nasul, descoperind o grădină perfectă, în care peluzei i se făcuse manichiura, iar marginile fuseseră tunse. O scăldătoare pentru păsări stătea într-un loc izolat, având deasupra un frunziș bogat și o creangă ce atârna convenabil. Erau mulți arbuști de proporții foarte frumoase, cu forme parcă tăiate de o armată de grădinari. Într-adevăr, totul în grădină mărturisea atenția nemăsurată la detalii, energia, viziunea și bogăția.

Dar alte gânduri avea Motanul în minte. Ce făcuse în casa doamnei Digby? De ce avea labele bandajate? De ce se simțea atât de slăbit? Motanul o luă împleticit, din instinct, peste peluză, spre gardul viu și spre umbră. Auzi voci prin gard. Ce făcea Șobolanul? Ce spunea Șoarecele? Trăgând cu ochiul prin gard, Motanul vedea acum mulțimea care se revărsa din bucătăria de la „Chez Maupassant", prin clapa din ușă. Erau în casa lui! Motanul păși înainte, în curtea interioară. Se auzi un murmur: „Motanul!". Mulțimea se întoarse și toți rămaseră cu gura căscată, dar nu o luară la fugă, în timp ce el se ridica fără putere și se strecura în bucătărie, prin înghesuiala trupurilor.

— Motanul e terminat, îl auzi pe Șobolan spunând. Și începe o eră nouă!

Acum îi vedea pe toți, cu picioarele murdare pe covorul lui, cu fețele lor anoste și ignorante, ascultându-l pe Șobolan, crezându-l. Unii se dădură la o parte, ca să-i facă loc, numai puțin, iar Motanul se trezi înconjurat.

— Încetați, zise Motanul. Uite ce fac pe covor.

Șobolanul se opri auzindu-i vocea. Motanul încerca să stea în picioare, dar picioarele i se îndoiau sub el. Un murmur de consternare umplu încăperea.

— E o fantomă, strigară creaturile mai naive.

— Motane, zise Șobolanul curtenitor. Ia loc în spate, te rog.

Iar când Motanul se așeză – fără a fi o clipă scăpat din ochi de Șobolan,

care-i remarcă starea, bandajele și tresărirea de durere când încercă să stea jos – Șobolanul spuse cu voce puternică:

— Motanul nu se simte bine. Și trebuie să hotărâm ce e de făcut.

— Ei bine, ce-o să *facem*? țipă Șoarecele. Vreau să spun că abia dacă ne ajunge mâncarea.

— Ați putea să mai cumpărați, zise Motanul.

— Asta o să hotărăsc eu, răbufni Șobolanul.

Motanul stătea întins pe covor, bandajat straniu, cu un ochi teafăr privin-du- într-un mod destul de bizar.

— Accidentul m-a făcut întrucâtva mai profund, zise Motanul molatic, întins pe spate, cu jumătate din trup acoperit de o pătură în carouri.

— Adicătelea cum mai profund? întrebă Șoarecele.

— Am fost foarte aproape, zise Motanul, uitându-se deconcertant la Șoarece, cu ochiul bun, de sub bandaj. La naiba, ce neputincios mă simt acum, Șoarece, cu piciorul ăsta și tot restul.

Șoarecelui i se făcu milă de Motan. Șobolanul pufni grosolan în fundal.

— Trecerea timpului, Șoarece, e dureroasă pentru mine. Întotdeauna a fost așa pentru pisici. Vezi tu, asta e o chestie pe care poate că n-o știți despre pisici. Conceptul nostru de timp e printre cele mai scurte, iar asta, ei bine...

Motanul arătă spre bandaje, apoi se uită din nou la ghearele lui, parcă fascinat de ele, apoi iar la Șoarece, ca să vadă ce fel de impresie îi făcea.

— E ciudat ce lungi și roz sunt, nu? zise el. Nu ți se pare?

Șoarecele se uită. Ghearele Motanului erau la fel cum fuseseră întot-deauna.

— Doamne! Pe zi ce trece seamănă tot mai mult cu niște mâini, zise el, ca să-i facă pe plac Motanului.

— E ironic! zise Motanul. Ironic că aprofundarea duce la asta. Vezi tu, Șoarece, devin în sfârșit om, zise Motanul. E fantastic! Iubire! O să pot iubi! Ai auzit cântecele! O Sole Mio!

Iar în acest moment Motanul izbucni într-un cântec, o arie italiană desăvârșită, fără nici o urmă pisicească, o frumoasă voce de tenor, tânguitoare și răsunătoare, cu laba la piept.

— Cu cât trec prin mai multe, cu atât devin mai uman, zise el.

— Prostii, zise Șoarecele.

— Așa crezi tu, zise Motanul și întinse laba spre pachetul de cărți, împărțindu-i Șoarecelui o mână de poker de șapte cărți, cu lungile lui degete-gheare.

Șoarecele se uită la mână.

— Cinci ași, zise el.

Motanul îi făcu cu ochiul.

— Nu-l asculta, Șoarece, îl avertiză Șobolanul. Numai în cărți animalele devin oameni. Ține minte asta.

Motanul examina dezastrul lăsat în urmă de animale; dâra urmelor de pași pe linoleum și mirosul micilor fragmente de mâncare – o bucată de brânză, refuzată de o veveriță, pateuri și ciocolată. Cum îndrăzneau să nu i se supună? Cum îndrăzneau să-i ignore argumentele? Cu siguranță avea dreptate, în sine, în ceea ce le spusese. Cât de proaste puteau să fie animalele. Oare de ce nu le înfuleca? Motanul se lăsă stângaci pe podea și o luă încet, ca un crab, spre clapa din ușă și grădina de dincolo de ea.

— Motanul e morocănos azi, zise Șobolanul. A mâncat de prânz?

Dar acum grădina părea să-l ia peste picior pe Motan. Departe de dez-voltarea unei ordini naturale, tot locul era înghițit de buruieni, ale căror tulpini încâlcite ascundeau fețe râzătoare, râzând de prăbușirea lui și de festa pe care i-o jucase Șobolanul. Râzând de lipsa lui de putere. Chiar dacă el avea în con-tinuare dreptate! Care mai era acum locul lui?

Motanul se așeză, dar o durere seacă îl împunse în fund. Uitându-se în jos, văzu un ciuline mic, ascuțit, ghimpos. Auzi un chicotit. Ridicând privirea, văzu un șoarece de câmp care, de asemenea, râdea de el.

— Nu pot să fac asta, se auzi vocea Șobolanului. Tunete și trăsnete!

Zgomotul din biroul din pod al Șobolanului răsună pe scări. Motanul,

care se odihnise în cel mai bun fotoliu, își mișcă urechea cea bună ca să capteze mai clar sunetul. Chiar și de la parter Șoarecele putea auzi foșnetul de hârtii și facturile care erau făcute cocoloș și aruncate pe podea și oftaturile adânci ale Șobolanului când încerca să dea de rostul socotelilor casei: să pună în echilibru costul mâncării pentru pisici și costul considerabil al propriilor lui cheltuieli impulsive: cutiile de biscuiți și bomboanele de ciocolată pe care Motanul pretindea că-l văzuse mâncându-le pe ascuns și-l auzise desfăcându-le sub parchet.

— Crezi că Șobolanul se pricepe la socoteli? întrebă Motanul, așezându-se confortabil, cu un „au!" histrionic atunci când piciorul rănit i se prinse în pernă.

Șoarecele sări îndată în apărarea Șobolanului.

— Șobolanul e isteț, Motane.

— Intelectual, vasăzică? întrebă Motanul, rânjind invizibil de stânjeneala Șoarecelui.

— Of, drăcia dracului! veni de sus vocea Șobolanului.

— Poate ar fi bine să-l ajuți, sugeră Șoarecele, încet, ca să nu-l audă Șobolanul.

— Nu pot, cu piciorul meu lovit, zise Motanul. Ascultă, Șoarece, a mai rămas ceva din iepure?

Șoarecele știa că nu mai era. Motanul se mișcă puțin agitat. Îi ghiorăia stomacul. Șoarecele și-ar fi dorit ca Șobolanul să nu fie tocmai în pod.

— Nu te uita așa la mine, Șoarece, zise Motanul. Sunt un om nou, adică un Motan, se corectă repede Motanul. Chiar dacă încă nu sunt om, Șoarece, adăugă el grav, simt că da, accidentul mi-a dat o înțelegere mai profundă și m-a făcut să apreciez fragilitatea și slăbiciunea, fără ca asta să însemne numaidecât că asemenea lucruri sunt bune, zise Motanul. Moale, ăsta-i cuvântul, Șoarece. Totul în jur e mult mai moale, iar cu asta Motanul își scoase ghearele și sfâșie pernele pentru câteva clipe.

Cu trecerea zilelor, Motanului începuse să-i revină memoria, pricinuindu-i stânjeneală, căci în mijlocul neplăcutei orori a întâlnirii cu veterinarul începeau să apară alte imagini, poate de mai târziu, dintre momentul în care plecase veterinarul și cel în care se trezise el, undeva între moarte și viață, când o siluetă măruntă și cunoscută se ivea, strigând la el și turnând apă pe el și fluturând prin fața lui un pântece mic, dolofan și roz și țipând tot timpul „Motane! Motane! Trezește-te! Motane! Trezește-te! Nu muri!". Naiba să-l ia de Șoarece! Cum ar mai fi putut dori să-l mănânce? Motanul și-l aminte pe Șoarece răcnind la el și căderea limpede a apei cristaline turnate peste el și vocea Șoarecelui țipând întruna: „Umblă! Umblă!".

Și, pe măsură ce imaginile cu acțiunile Șoarecelui din noaptea aceea se consolidau într-o certitudine, Motanul se simțea mai stânjenit ca niciodată în vechea casă și în prezența Șoarecelui. De ce nu-l lăsase Șoarecele să moară când avusese ocazia? Mult mai rău e să trăiești și să dorești să-ți mănânci salvatorii, se gândea Motanul. Motanului nu-i dădea prin cap de ce-l salvase Șoarecele. Era complet absurd, în toate privințele, ca un lucru pe care l-ar fi putut face o ființă umană.

Motanul șchiopătă spre gardul despărțitor, pe alee, târându-și piciorul beteag. Deasupra, un uliu care se rotea cu privirea în jos se opri pentru o clipă, apoi trecu mai departe, zburând sus în aerul rece, cu întinderea comitatelor din jurul Londrei dedesubt, și notă locul în memorie.

Motanul auzea crengile copacilor trosnind și foșnetul ușor al frunzelor lor și mirosea totul, chiar și lucruri care nu se vedeau. Urechile îi erau în alertă, mustățile zburlite. Făcu un popas sub gardul viu. Deasupra, vechiul semn cu „De vânzare" se mișca ușor înainte și înapoi pe stâlpul mucegăit. Nu erau doritori pentru „Chez Maupassant" pe timp de criză. Casa era prea mare, prea veche și se deteriorase prea mult.

Motanul stătea acolo, iar ochii lui ovali erau împăienjeniți ca niște vase de lut ușor crăpate. Auzi mașina doamnei Digby pe alee și sunetul vocii ei. Ochii părură să i se întunece. Burta îi ghiorăi.

Încet, ușor, Motanul se strecură pe sub gard, aruncând o ultimă privire

spre „Chez Maupassant". Deja îl vedea pe Șobolan ferecând clapa din ușă și pe Șoarece ducând sub braț un volum subțire, cu un pai în colțul gurii, plimbându-se fără țintă spre capătul grădinii. O luă înainte pe peluza netedă de alături. Ușa de la bucătărie era deschisă, iar doamna Digby stătea acolo în picioare, scoțând măruntaiele dintr-o găină.

— Salut, zise Motanul cu o voce stinsă și își vârî nasul prin clapă, arătându-și bandajele.

— Sărăcuțul de tine! zise doamna Digby și-l luă în brațe.

Șobolanul se uită în sus pe scară. Deasupra lui, vechea casă părea să se înalțe în dezolare. Peretele era pătat de umezeală și apăruse o crăpătură adâncă pe zidul de coamă.

— Avem nevoie de o echipă de lucru, Șoarece, zise Șobolanul, făcând un pas într-o parte ca să evite o bucată de tencuială căzută și scuturându-și niște mucegai de pe mâneca noului său costum italian.

Șoarecele stătea în obscuritatea crepusculului. Afară, ciorile croncăneau în vârful copacilor. Șoarecele nu putea să-și alunge din minte o imagine, a Motanului în brațele doamnei Digby, cu ghearele strânse, torcând.

Șobolanul făcu o pauză, citindu-i gândurile:

— Nu, Șoarece, zise el hotărât. Putem mai mult de atât. Putem mult, mult mai mult de atât.

Motanul dormea. În fața lui, gardul viu se ridica asemenea unei stânci întunecoase de pe peluză, cu interiorul întunecos și răcoros (departe de arșița soarelui de august) care îmbia și promitea răsplată. Motanul făcu un salt înainte, ca o capcană de șoareci declanșată. Da! strigă el. O mușcătură rapidă și apoi o aruncare. Șobolanul! Cu spatele la gard. Un croșeu de stânga, un croșeu de dreapta, o mușcătură la gât și apoi, mândru, traversând peluza ca să depună triumfător cadavrul pe preșul de la intrare! Coada motanului zvâcni.

— Semn de conștiință încărcată, zise doamna Digby blând, mângâindu-l pe Motan, care stătea întins lângă ea pe sofaua confortabilă și moale.

Doamna Digby se întinse și căscă. Era aproape ora de culcare.

Se duse la fereastră și aruncă o privire afară. Răsărise luna. Alături, „Chez Maupassant" avea obloanele închise și era cufundată în beznă. Foișoarele se înălțau în lumina albăstruie a lunii, ca un castel fantomatic dintr-un film vechi. Uitându-se mai atent prin întuneric, doamnei Digby i se tăie respirația. Erau cumva lumini acolo? Își aținti ochii, dar pe întuneric reflexia focului în geamul rece acoperea imaginea și nu putea fi sigură.

— Hai, bătrâne, îi zise ea Motanului, ajutându-l să coboare de pe sofa. E timpul să mergem la culcare.

În bucătărie era cald, linoleumul era curat, frigiderul bâzâia în colț. O conservă nouă cu o porție specială de carne de iepure era așezată cu grijă pe blat pentru a doua zi dimineață, cu desfăcătorul de conserve alături. Ea mai puse cu grijă câteva ziare vechi în cutia Motanului de lângă boiler.

Motanul încercă să toarcă. Ciudat ce se putea obține de la femei cu ajutorul șchiopătatului, se gândi. Îl dureau încheieturile. Nu se putea obișnui cu ziarele. Sau cu cutiile de carton.

— Vreau niște MÂNCARE, bodogăni el.

— Mâine dimineață, zise doamna Digby și stinse lumina.

Motanul zăcea în întuneric. Auzi zgomotul boilerului și sunetul robinetelor din baia de la etaj, apoi tăcere.

„Bătrâne!", se gândi el. Nu putea să doarmă. Era ceva afară, știa asta. O gustărică delicioasă, ca un dicționar, cu locul însemnat în el cu un sandviș de curcan. Încet, se târî până la clapa din ușă și aruncă o privire.

Afară curtea de beton era acoperită cu o brumă groasă și pustie.

— Brrr! zise Motanul, simțindu-se ciudat de singur, ca și cum poala doamnei Digby n-ar fi fost chiar de ajuns, acum, că o avea. Brr! zise el din nou și se retrase în pat.

— Și-a făcut-o cu mâna lui, zise Șobolanul. Niciodată n-a putut să-și înfrâneze pornirile. Adică, Șoarece, doar nu e ca și cum l-am fi obligat noi să facă ceva ce nu voia.

Șoarecele era mai bătrân acum și mai multe fire de păr alb i se vedeau

printre cele cenușii, în jurul nasului său mic și roz. Se uită la Șobolan, care râdea lângă foc, cu picioarele în papuci de dormitor și un baston zdravăn lângă scaun. Avusese dureri în piept, iar Șoarecele îl auzise tușind.

— Orișicât. Mă gândesc că a căpătat ce și-a dorit, zise el.

Afară urla vântul. Masa întunecată a casei „Chez Maupassant" i se împotrivea, cu ferestrele închise bine. Dar Șobolanul și Șoarecele stăteau la cald, adânc în vizuina Șobolanului. Focul trosnea în șemineu.

— Ciudat cum s-a pus pe picioare, după accident. N-am mai văzut așa ceva. Tu ai văzut, Șoarece? cumpăni Șobolanul.

— Plin de viață, zise Șoarecele. Așa suntem cu toții. Noi, animalele.

Privi adânc în foc, în inima roșie a acestuia.

Șobolanul căscă. Șoarecele ațâță focul de la picioarele lui. Șobolanul oftă. Fusese încă o zi foarte istovitoare, se gândi el. Șobolanul oftă iarăși. Cu trecerea timpul, administrarea grădinii i se părea tot mai grea; certurile și încăierările care păreau să izbucnească mereu cu privire la nevoile exacte ale șoarecilor de câmp sau la cerințele speciale ale cârtițelor gravide, certuri care erau nu numai plictisitoare, ci și obositor de rezolvat. El încerca să ia hotărâri drepte, dar fiecare se plângea, iar apoi el se răzgândea, iar apoi...

Șoarecele stătea tăcut. Focul trosnea, scuipând tăciuni încinși pe covor, unde sfârâiau, lăsând găuri arse. Afară ningea pe peluză și în copaci și pe gardul viu.

— Șoarece, zise Șobolanul.

— Da, zise Șoarecele.

— Voiam să spun, Șoarece, când o fi să mor...

Aici Șobolanul făcu o pauză, parcă surprins de însăși ideea de mortalitate în legătură cu sine.

— Când o fi să mor, aș vrea să-mi iei tu locul.

— Pentru numele lui Dumnezeu! zise Șoarecele și dădu drumul vătraiului, cu un zăngănit, în șemineu.

— Tu ești potrivit, zise Șobolanul ferm. Întotdeauna ai fost mai deștept și mai bun ca mine, doar știi.

Șoarecele se holba la Șobolan. Șobolanul privea în gol, cu o expresie melancolică. Șoarecele deschise gura ca să-l contrazică, dar se opri singur. Era adevărat, se gândi Șoarecele. Chiar era adevărat. Era mai deștept și mai bun și mai modest decât Șobolanul. El era potrivit. Șobolanul avea dreptate, o dată-n viață.

— Auzi, ce-ar fi să mai aduci niște Cheddar și să te gândești la asta? zise Șobolanul.

Dar, când Șoarecele se întoarse din cămară, Șobolanul dormea dus. Stătea cu botul spre tavan și cu ochii strâns închiși. Șoarecele se apropie cu grijă și-l sărută pe obraz. Apoi desfăcu cravata de mătase de la gâtul Șobolanului și o legă la al lui.

— Frumos, zise el, uitându-se în oglindă, cu ochii în lacrimi. Întotdeauna mi-am dorit una.